

Sada obalů

Tomáš Palou

Bakalářská práce
2017

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Produktový design
akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tomáš Palou**
Osobní číslo: **K13105**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimédia a design – Produktový design**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Sada obalů**

Zásady pro vypracování:

1. Analýza problematiky
2. Rešerše obalů
3. Volba materiálu, funkce zpracování
4. Návrh řešení projektu
5. Realizace modelů
6. Závěr projektu

- a) teoretická část v rozsahu 25 – 30 normostran textu
- b) prototyp nebo funkční model nebo fyzický model v měřítku 1:1, 1:2, 1:3, 1:5, 1:10 podle charakteru projektu a konzultace s vedoucím práce
- c) grafická prezentace v rozsahu minimálně 2,8 m²

Na samostatném nosiči CD-ROM odevzdejte v minimálním počtu 10 kusů obrazovou dokumentaci praktické části závěrečné práce pro využití v publikacích FMK. Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250 mm delší strana. Formáty pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách. V samostatném textovém souboru uveďte jméno a příjmení, login do Portálu UTB, obor (ateliér), typ práce, přesný název práce v češtině i v angličtině, rok obhajoby, osobní mail, osobní web, telefon. Přiložte svou osobní fotografii v tiskovém rozlišení.

Rozsah bakalářské práce: viz. Zásady pro vypracování
Rozsah příloh: viz. Zásady pro vypracování
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

1. SCHAFFER, Jane a Sue SAUNDERS. Fashion design course: accessories: design practice and processes for creating hats, bags, shoes and more. First published. London: Thames & Hudson, 2012. ISBN 978-0-500-29034-7
 2. BOČEK, Martin, Daniel JESENSKÝ a Daniela KROFIÁNOVÁ. POP – In-store komunikace v praxi: trendy a nástroje marketingu v místě prodeje. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. Manažer. Marketing. ISBN 978-80-247-2840-7
 3. 1000 obalový design: nejlepší nápady pro kartony, krabice, tašky a láhve. V Praze: Slovart, 2008. ISBN 978-80-7391-191-1
 4. Alina Wheeler – Designing Brand Identity: An Essential Guide for the Whole Branding Team. Vyd. Wiley 2012. 336 s. ISBN: 978-1118099209
 5. Matthew Healey – Design loga : analýza úspěchu 300 mezinárodních značek. Vyd. Brno : Computer Press, 2011. 233 s. ISBN: 978-80-251-3608-9
 6. KOLESÁR, Zdeno. Kapitoly z dějin designu. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová, 2004. ISBN 8086863034
 7. KOZAK, Gisela Ruth a Julius WIEDEMANN. Package design now!. Köln: Taschen, 2008. ISBN 978-3-8228-4031-3.
- webové stránky vztahující se k tématu a odborné časopisy

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Art. Ivan Pecháček
Produktový design
Datum zadání bakalářské práce: 1. prosince 2016
Termín odevzdání bakalářské práce: 12. května 2017

Ve Zlině dne 1. prosince 2016

doc. Mgr. Jana Janíková, ArtD.
děkanka

M. A. Vladimír Kovařík
vedoucí ateliéru

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 12. 4. 2017

.....
TOMÁŠ PÁLOV
.....
Jméno, příjmení, podpis

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy. Vysoká škola disertační práce nezveřejňuje, byla-li již zveřejněna jiným způsobem.

(2) Bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výtisky, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

(4) Vysoká škola může odložit zveřejnění bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce nebo jejich části, a to po dobu trvání překážky pro zveřejnění, nejdéle však na dobu 3 let. Informace o odložení zveřejnění musí být spolu s odůvodněním zveřejněna na stejném místě, kde jsou zveřejňovány bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, již se týká odklad zveřejnění podle věty první, jeden výtisk práce k uchování ministerstvu

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou tvorby obalů na peníze — peněženek. V teoretické části začínám historií, probírám ergonomii, základní rozdělení a i materiály používané při výrobě peněženek. Teoretická část je zakončena rešerší peněženek jak domácího, tak i zahraničního trhu a je spojená s rešerší obalového designu. V praktické části této práce nabízím svůj pohled na problematiku spojenou s používáním peněženek a jejím řešením je finální produkt spojený s obalem.

Klíčová slova: peněženka, obal na peníze, ochranné pouzdro, EVAC, pěna

ABSTRACT

This thesis deal with problematic of making money cases — wallets. In theoretical part I starting with a part of history, ergonomoy, basic distribution and materials used in the production of wallet. Theoretical part ends with research of wallets in local and global market. This research associated with research of packaging design.

In the practical part of this work, I offer my view of problems associated with the use of wallets and the solution whose output is the final product with packaging.

Keywords: wallet, case for money, protective case, EVAC, foam

Rád by som poďakoval vedúcemu mojej bakalárskej práce MgA. Ivanovi Pecháčkovi za odborné vedenie a cenné rady, ktoré ma sprevádzali počas celého štúdia.

Ďakujem svojim kolegom, pedagógom a priateľom, ktorí ma počas štúdia formovali svojimi názormi a najmä ďakujem svojej rodine za podporu.

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČASŤ	10
1 PEŇAŽENKY VŠEOBECNE	11
1.1 ČO TO ZA ČUDO.....	11
1.2 HISTÓRIA.....	11
1.2.1 Starovek.....	11
1.2.2 Stredovek.....	12
1.2.1 Novovek.....	12
.2.1 Budúcnosť peňaženiek.....	13
2 ERGONÓMIA	14
2.1 ČO UKRÝVA PEŇAŽENKA?.....	14
2.1.1 Priestor na bankovky.....	14
2.1.2 Priestor pre karty.....	15
2.1.3 Mincovnica.....	15
2.2 ROZDELENIE PEŇAŽENIEK.....	16
2.2.1 Pánske.....	16
2.2.2 Dámske.....	17
2.2.3 Detské.....	17
2.2.4 Profesné.....	18
2.3 DRUHY PEŇAŽENIEK.....	19
2.3.1 Dvojdielna peňaženka.....	19
2.3.2 Trojdielna peňaženka.....	19
2.3.3 Vrecková peňaženka.....	20
2.3.4 Dlhá peňaženka.....	20
2.3.5 Pás na peniaze.....	21
2.3.6 Cestovná peňaženka.....	21
2.3.7 Klip na peniaze.....	22
2.3.8 Púzdra.....	22
2.4 ZAPÍNANIE.....	23
2.3.1 Patentka.....	23
2.3.2 Suchý zips.....	23
2.3.3 Magnety.....	24
2.3.4 Zips.....	24
3 MATERIÁL POUŽÍVANÝ PRI VÝROBE PEŇAŽENIEK	25
3.1 PRÍRODNÝ MATERIÁL.....	25
3.1.1 Koža.....	25
3.1.2 Drevo.....	26
3.1.3 Kov.....	26
3.2 SYNTETICKÝ MATERIÁL.....	27
3.2.1 Syntetická koža.....	27
3.2.2 Polyester (PES).....	28
3.2.3 Polyvinylchlorid (PVC).....	28
4 REŠERŠ	29
4.1 PEŇAŽENKY NA DOMÁCOM TRHU.....	29
4.1.1 Playbag.....	29
4.1.2 Respiro.....	30
4.1.3 Bewooden.....	31

4.1.4	RetArt	31
4.2	PEŇAŽENKY VO SVETE	32
4.2.1	Bellroy	32
4.2.2	Hardgraft.....	33
4.2.3	SlimFold	33
4.2.4	Freitag.....	34
5	OBALOVÝ DESIGN.....	35
5.1	PEŇAŽENKY NA DOMÁCOM TRHU	35
5.1.1	Bellroy	35
5.1.2	Bewooden	36
5.1.3	Brašnářství Tlustý a spol.	37
5.1.4	Hardgraft.....	37
5.1.5	Bez obalu	38
II	PRAKTICKÁ ČASŤ	39
6	CIEĽ.....	40
6.1	KRITÉRIÁ VÝROBKU	40
6.2	KONCEPT	40
7	PROBLEMATIKA	41
7.1	PRIESKUM.....	41
7.2	CIEĽOVÁ SKUPINA	41
7.3	REŠERŠ PEŇAŽENIEK VYROBENÝCH Z MATERIÁLU EVAC	42
7.3.1	Peňaženka z pamäťovej peny	42
8	VOĽBA MATERIÁLU	43
8.1	HĽADANIE MATERIÁLU PRE VÝROBU	43
8.2	ETHYLEN-VINYL-ACETÁT-COPOLYMER (EVAC)	43
8.2.1	Spracovanie	45
8.2.2	Lepenie	45
8.2.3	Spájanie	45
8.2.4	Šitie.....	45
8.3	3D TLAČ	46
8.4	OSTATNÉ MATERIÁLY	48
9	VÝVOJ.....	49
9.1	VIAČ AKO PEŇAŽENKA.....	49
9.2	PROTOTYPOVANIE	51
9.2.1	Z papiera do papiera	51
9.2.2	Prototyp č . 1	51
9.2.3	Prototyp č . 2	53
9.2.4	Prototyp č . 3	54
9.2.5	Prototyp č . 4	55
10	FINÁLNE RIEŠENIE	57

10.1	DOKLADOVKA	57
10.2	PEŇAŽENKA.....	57
10.3	VARIÁCIE	58
10.4	UMIESTNENIE LOGA.....	58
10.5	OBAL	59
	ZÁVER.....	60
	ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	61
	ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK	61
	ZOZNAM OBRÁZKOV.....	63
	ZOZNAM PRÍLOH	63

ÚVOD

Produkt, ktorý stojí za témou sada obalov, má predstavovať obal na peniaze — peňaženku. Zvoleniu témy predchádzala skúsenosť s projektom, v ktorom som navrhoval sadu obalov na telefóny z kože a dreva. Okrem toho to boli aj skúsenosti s remeselnou prácou všehodruhu.

Peňaženka je obalom na peniaze, ktorý používame denodenne a ani si toho neuvedomujeme. Rád by som obzvláštnil klasické poňatie tohoto doplnku a vydal sa čiastočne iným smerom, avšak dodržiaval by som akúsi tradíciu v remeselnom spracovaní.

V Teoretickej časti sa zaoberám peňaženkami vo všeobecnosti, ich vývojom, materiálom používaným na ich výrobu, rozdelením podľa druhu a náležitosti s nimi spojenými.

Praktická časť predstavuje moje individuálne nahliadanie na problematiku a vývoj samotného produktu. Budem ozrejmovať moje rozhodovania ohľadom materiálu, strihu a vecí s vývojom spojenými. Táto cesta bude smerovať k vývoju a výrobe finálneho produktu, ktorý budem prezentovať. K produktu plánujem vytvoriť aj jednoduchý obal.

I. TEORETICKÁ ČASŤ

1 PEŇAŽENKY VŠEOBECNE

1.1 Čo to za čudo?

Peňaženka je druh ochranného púzdra — malý, plochý obal, určený k pravidelnému používaniu. Je to miesto, ktoré umožňuje zhromaždenie, roztriedenie, úschovu a ľahkú manipuláciu s predmetmi v nej uloženými. Slúži na prepravu osobných predmetov, akými sú hotovosť, kreditné karty, identifikačné doklady (preukaz totožnosti, vodičský preukaz, klubové karty, ...), fotografie, vizitky, a rôzne papierové poznámky. Jedná sa o púzdro, ktoré býva často skladateľné—uzatvárateľné.

1.2 História

Evolúcia obalov na peniaze — peňaženiek v rozličných časových obdobiach.

1.2.1 Starovek (4500 pnl.—6 . storočie)

Potreba obalov na cennosti vznikla v súvislosti s transportom. Peňaženky v tejto dobe mali podobu tašiek, respektive kapsičiek, do ktorých sa ukladali cennosti. Za cennosť sa dalo považovať všetko čo spadalo pod výmenný obchod alebo bolo hodnotné.

V Antickom grécku sa nosila obodba peňaženiek v podobe tzv. kibsis. Kibsis mala podobu tašky—kapsy, avšak namiesto peňazí sa v nej nosilo jedlo, ktoré mohlo byť konzumované počas dlhších ciest v čase núdze. Okrem ľudí a obchodníkov ich nosievali aj bojovníci.

Obr. č. 1 mešec

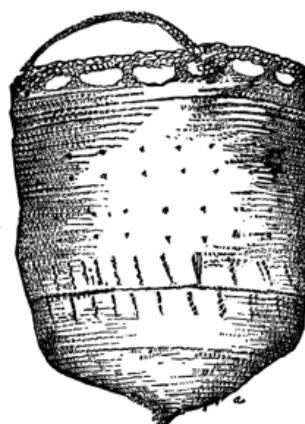

FIG. 4.—Aleutian twined wallet for tackle. Mason, Smith. Ann. Rep., 1884, ii, fig. 1.

Obr. č. 2 kibsis

1.2.2 Stredovek (6.—15. storočie)

V tomto období sa začínajú vyskytovať mince vyrobené z drahých kovov, vzniká potreba mať odolnejšie peňaženky, a preto vznikajú mešce, ktoré mávajú pevnú podobu a ľudia si ich pripínajú na opasok. Mešce boli často vyšívane alebo zdobené zlatom. Ako materiál sa okrem kože používalo aj plátno alebo tkanina.

Na transport väčšieho množstva mincí sa začali využívať truhlice.

Od konca 14. storočia sa začína objavovať slovíčko peňaženka, ktoré slúži k označeniu púzdra alebo tašky na nosenie cenností.

1.2.3 Novovek (15. storočie—súčasnosť)

V 17. storočí prichádzajú v USA na trh papierové bankovky a s nimi aj potreba ich uschovávanía a prenášania bez poškodenia. Prvé peňaženky boli vyrábané prevažne z hovädzej alebo konskej kože. Okrem priestoru pre bankovky sa v nich vyskytovalo aj malé púzdro pre vizitky (identifikačné karty).

O storočie neskôr sa peňaženky dostávajú do povedomia európskeho ľudu. Toto spoznávanie je často spájené aj s Veľkou francúzskou revolúciou. V Španielsku si v nich ľudia nosili okrem cenností aj fajčiarske potreby, vrátane kresadla, tabaku a sušených bylín na fajčenie. V tomto období ľudia nosili peňaženky na opaskoch, nosenie vo vreckách bolo považované za spoločensky nevhodné.

Od roku 1834 sa začína objavovať pomenovanie peňaženka, ako ploché púzdro na prepravu peňažných mien, ale tento výraz bol len jedným z mnohých, ktoré sa používali v priebehu 19. a 20. storočia.

Obr. č. 3 peňaženka 19. str.

Moderná peňaženka tak ako ju poznáme bola sformovaná v 50. rokoch 20. storočia, čo súvisí so zavedením kreditných kariet a potrebou ich uschovávaní. V 70. rokoch sa na trhu objavuje peňaženka so suchým zipom. V roku 1996 spoločnosť *Allett* predstavila peňaženku o polovicu menšiu akú mala v tej dobe konkurencia.

Dnešná peňaženka neplní len funkciu uchovávaní cenností, ale aj originálneho módného doplnku. Začalo sa dbať na funkčnosť vnútorného priestoru a materiál, z ktorého je peňaženka vyrobená. Okrem kože sa dnes môžeme stretnúť s rôznymi plastovými materiálmi, kovom, prípadne aj 3D tlačou.

Obr. č. 4 peňaženka vytvorená 3D tlačou

1.2.4 Budúcnosť peňaženiek

Nejasná budúcnosť peňaženiek sa spája najmä s postupným sťahovaním mincí z obehu. Postupom času je možné že sa mince úplne vytratia. Obdobný osud zrejme postihne aj bankovky. Platidlá sa budú vo väčšej miere digitalizovať, v dnešnej dobe sa čím ďalej viac platí platobnou kartou, mobilom, využívajú sa online platby a do povedomia sa začínajú dostávať aj digitálne meny. Peňaženky sa postupne odľahčia od mincí, bankoviek, platobných kariet, dokladov. Tieto náležitosti sa presunú zrejme do mobilných elektornických zariadení...

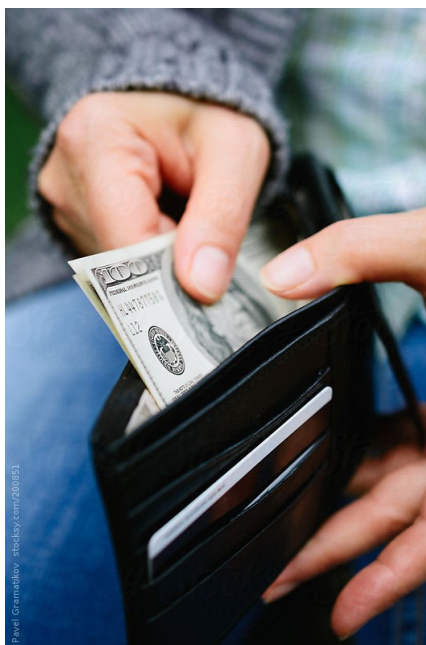
2 ERGONOMIA

2.1 Čo ukrýva peňaženka?

Ergonomia peňaženky sa líši od jej druhu. Štandardná peňaženka pozostáva z troch základných častí. Disponuje priestorom pre bankovky, kotrý ich počas nosenia ochráni a pri používaní je praktický a priehľadný. Pre ukladanie platobných kariet alebo dokladov slúžia priehradky, naproti ktorým zväčša býva umiestnená mincovnica.

2.1.1 Priestor na bankovky

Označenie pre priehradku, ktorá je primárne určená na skladanie bankoviek, respektíve rôznych kartičiek, lístkov a poznámok. Priehradka je vytvorená medzi vonkajším a vnútorným plášťom. Pridaním ďalších vrstiev sa priestor dá rozčleniť. Ak chceme vkladat' bankovky bez skladania, ich veľkosť sa odvodzuje od najvyššej euro a najširšej českej bankovky. Počítat' sa musí aj s presahom na šitie a manipuláciu. Na trhu sa nájde veľké množstvo peňaženiek, do ktorých sa bankovky nedajú vkladat' celé, ale musia sa skladat' na polovicu.

Obr. č. 5 priestor na bankovky

2.1.2 Priestor pre karty

Zväčša vo vnútornej časti peňaženky sa nachádza priestor pre štandardizovaný rozmer kariet (ISO/IEC 7810). Nachádza sa oproti mincovnici, alebo na oboch stranách vnútornej časti. Existujú priehradky vytvorené v priestore pre bankovky, tzv. skryté vrecká, do ktorých je možné uložiť menej používané karty. Na trhu sa dajú nájsť peňaženky, ktoré majú priestor pre karty aj na vonkajšej strane. Podľa druhu peňaženky, resp. jej návrhu, sa karty môžu vkladať horizontálne alebo vertikálne. Počet kariet nie je ustálený, štandardne sa stretávame s dvomi až tromi priehradkami. Priehradky môžu byť vytvorené vrstvením materiálu alebo zárezmi v jednom kuse materiálu, ktorý je podšívajú.

Obr. č. 6 priestor pre karty

2.1.3 Mincovnica

Priestor pre úschovu neurčitého počtu mincí v podobe drobného vrecka. Mincovnica sa zväčša vyskytuje vo vútornom priestore po pravej strane. Menej časté je jej umiestňovanie na ľavú stranu alebo do vonkajšieho priestoru, s čím sa stretávame prevažne u dámskych, prípadne detských peňaženiek. Mincovnica je zväčša skombinovaná so zapínaním (viď 2.4 Zapínanie), ktoré zabraňuje vypadávaniu mincí. V mincovnici sa môžu nachádzať priehradky umožňujúce kategorizáciu mincí podľa hodnoty — profesné peňaženky. Vyskytujú sa aj v odnímateľnej podobe. Peňaženka nemusí mincovnicu obsahovať.

Obr. č. 7 mincovnica

2.2 Rozdelenie peňaženiek

2.2.1 Pánske

Mávajú praktický tvar, ktorý sa najčastejšie nosí v zadnom vrecku nohavíc poprípade v bunde alebo taške. Vo vnútri peňaženky je priestor na bankovky, miesto pre karty a na protihľadnej strane sa nachádza uzatvárateľná mincovnica. Peňaženky bývajú najčastejšie bez zapínania, ak je potrebné, rieši sa pomocou patentky. Na výrobu sa volí pevný a trvácny materiál, akým je napríklad koža, umelá koža alebo pevný textil.

Obr. č. 8 pánska peňaženka

Obr. č. 9 pánska peňaženka č. 2

2.2.2 Dámske

Oproti pánskym peňaženkám bývajú väčšie, to je spôsobené najmä vyšším počtom kariet. Líšia sa aj spôsobom nosenia, zväčša v taškách—kabelkách, poprípade v rukách v podobe psaníčka. Niektoré peňaženky majú na sebe popruh, ktorý ju dovoľuje nosiť na zápästí. Výrazným prvkom býva často zapínanie, napríklad v podobe loga alebo zipsu. Vnútorň priestor poskytuje dostatok miesta pre väčšie množstvo kariet a vďaka veľkosti sa rozšírila aj mincovnica. V peňaženke sa nachádza viac miesta pre rôzne drobnosti, ako sú lístky, fotky, papierové poznámky alebo kartičky. Materiálové možnosti sú oveľa širšie ako u predchádzajúceho typu, dôraz sa kladie aj na zošľachtenie povrchu — razba, kamienky, kovové prvky, potlač.

Obr. č. 10 dámska peňaženka

Obr. č. 11 dámska peňaženka č. 2

2.2.3 Detské

Špeciálna kategória, líšiaca sa lacnejším spracovaním, peňaženky sú vyrábané najmä z plastového materiálu (PES), ktorý sa často používa aj na lemovanie. Povrch peňaženky býva potlačený pestrou grafikou. Súčasťou môže byť aj šnúrka, pomocou ktorej sa dá peňaženka zavesiť na krk poprípade spárovať s kľúčami. Uzatváranie je najčastejšie vyriešené pomocou suchého alebo normálneho zipsu. Vnútro peňaženky je tvorené priehradkou na bankovky, vreckami na karty a mincovnicou, ktorá sa zapína pomocou zipsu.

Obr. č . 12 detská peňaženka

2.2.4 Profesné

Do tejto skupiny patria peňaženky špeciálne navrhnuté pre danú profesiu. Najčastejšie sa s nimi môžeme stretnúť v pohostinstvách. Tieto peňaženky sa vyznačujú väčším rozmerom s vyhradenými priečkami pre jednotlivé typy bankoviek prípadne plastovým zásobníkom na mince, čo uľahčuje vracanie peňazí a zrýchluje obsluhu. Vďaka svojim rozmerom je využívaná aj ako podložka pre vypisovanie objednávok. Na jej výrobu sa používa trvácny materiál ako je koža alebo pevný textil.

Obr. č . 13 profesná peňaženka

2.3 Druhy peňaženiek

2.3.1 Dvojdielna peňaženka

Horizontálna dvojdielna peňaženka (*bi-fold*), ktorá sa otvára uprostred. Sú v nej umiestnené bankovky často zložené na polovicu. Kreditné karty a identifikačné karty môžu byť uložené vodorovne alebo zvisle. Peňaženka môže obsahovať zatvárateľnú mincovnicu. Tento druh patrí medzi tie najtypickejšie, na jeho výrobu sa používajú pevné materiály (koža) spájané s podšívkou. Peňaženka môže byť doplnená zapínaním.

Obr. č . 14 dvojdielna peňaženka

2.3.2 Trojdielna peňaženka

Obodbný príklad vyššie spomenutej peňaženky, avšak vo vertikálnom prevedení s dvoma záhybmi otvárateľná v dvoch krokoch (*tri-fold*). Peňaženka obsahuje väčší počet priestoru pre karty, ktoré sa ukladajú do zvislej polohy.

Obr. č . 15 trojdielna peňaženka

2.3.3 Vrecková peňaženka

Púzdro s menším obsahom priestoru pre karty a bez priehradky na bankovky. Tie zväčša bývajú skladané a umiestňované do priestoru na karty alebo sú zaistené kovovou sponou.

Obr. č. 16 vrecková peňaženka

2.3.4 Dlhá peňaženka

Väčšia peňaženka obvykle nosená v zadnom vrecku nohavíc spojená s reťazou alebo koženým popruhom. Vnútorňý priestor je vybavený viacerými priehradkami pre karty a priestorom na hotovosť. Bankovky sa nemusia skladať, súčasťou je aj mincovnica. Popularizácia je spojená s motorkárskym kultom v 70. rokoch. Povrch peňaženky býva často zdobený razbou alebo aplikáciou.

Obr. č. 17 dlhá peňaženka

Obr. č. 18 dlhá peňaženka

2.3.5 Pás na peníze

Minimalistické a jednoduché podanie peňaženky v podobe elastického pásu. Pás býva vyrobený z textílie, elastickej gummy, ktorý zaisťuje bankovky a karty. Peňaženka býva často dopĺňaná o prednú a zadnú stranu, cez ktorú prechádza gumička. Tento druh peňaženky sa stáva populárnejším, ide totiž o spôsob, ako zredukovať zbytočnú veľkosť peňaženky.

Obr. č. 19 pás na peniaze

2.3.6 Cestovná peňaženka

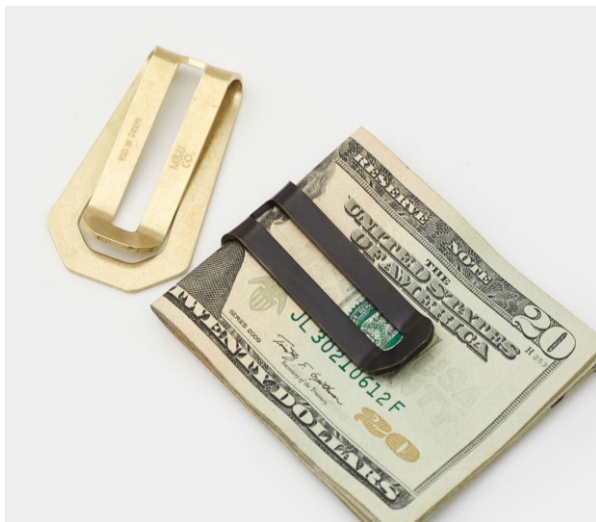
Špeciálny druh peňaženky poskytujúci priestor pre doklady, akými sú pas, lístky, letenky, cudzia mena, cestovné šeky, cestovné poistenie a podobné veci spojené s cestovaním. Typický je väčší rozmer a dôraz býva kladený aj na uzatváranie (zips, patentka...).

Obr. č. 20 cestovná peňaženka

2.3.7 Klip na peníze

Vyrába sa z nerezových kovov, ktoré sú pevné a môžu sa povrchovo upravovať. Klip predstavuje elegantné minimalistické prevedenie peňaženky. Bakovky sa skladajú na polovicu a vkladajú sa medzi klip. Klip sa môže umiestňovať aj na obal.

Obr. č. 21 kovový klip na peniaze

Obr. č. 22 kožený klip na peniaze

2.3.8 Púzdra

Plastová schránka s kovovým prebalom pozostávajúca zo samostatných priehradok pre karty alebo bankovky zložené na polovicu. Priehradka sa dá použiť pre uskladnenie mincí. Zapínanie je riešené mechanicky.

Obr. č. 23 púzdro na karty

2.4 Zapínanie

2.4.1 Patentka

Inak označovaná, aj ako stláčací gombík, je to drobný väčšinou kovový dvojdielny gombík, slúžiaci pre rýchle spájanie dvoch súčastí k sebe. Skladá sa z dvoch samostatných dielov, hlavice a patrice, ktoré sa obvykle nitujú na daný materiál. Hlavica patentky sa zacvakáva do patrice, čím obe časti mechanicky spája dohromady. V súvislosti s peňaženkami býva často používaná na uzatváranie mincovníci alebo samotných peňaženiek. Veľkou výhodou patentiek je ich vysoká odolnosť a neúnavnosť materiálu. Negatívom je vyššia výrobná cena a samotná hrúbka patentky.

Obr. č. 24 patentka v rozloženom stave

2.4.2 Suchý zips

Spôsob uzatvárania pozostávajúci z dvoch textilných vrstiev určených k dočasnému alebo trvalému spájaniu. Jedna časť zipsu pozostáva z textílie s prečuhujúcimi vláknami, tzv. očkami, druhá časť z textílie má vlákna s háčikmi. Drobné háčiky sa zachytávajú do očiek. Uzatváranie pomocou suchého zipsu sa vyskytuje najmä pri detských peňaženkách. Medzi hlavné výhody patrí rýchla a jednoduchá manipulácia, odolnosť, výrobná cena. Nevýhoda je v postupnom opotrebovaní sa (pretrhávanie očiek) a postupnom zanášaní (dá sa vyčistiť).

Obr. č. 25 suchý zips

2.4.3 Magnety

Princíp zapínania pomocou magnetu je založený na fyzikálnej príťažlivosti protipólov magnetov. Magnety musia byť umiestňované šetrne vzhľadom ku kartám, ktoré obsahujú magnetický prúžok. Výhodou je nekonečný cyklus a efektívnosť otvárania a zatvárania. Nevýhodou môže byť vplyv na niektoré karty, vyššia cena a potreba miesta, kde sa magnety vložia. Magnetické zatváranie sa využíva najmä u mincovníc alebo u zatvárania samotnej peňaženky.

Obr. č . 26 magnety všité do peňaženiek

2.4.4 Zips

Mechanické zariadenie slúžiace k spojeniu dvoch častí dokopy. Zips sa skladá z troch častí: jazdca a dvoch ozubených pásov, ktoré do seba zapadajú. Každý z pásov je zložený z rady špeciálnych zubov, ktoré sú na konci zahnuté, čo umožňuje ich vzájomnú súdržnosť — pevnosť. Zips sa používa v kovovom a plastovom prevedení. Jeho aplikácia je na mincovniciach alebo pri uzatváraní peňaženky. Výhodou je nízka cena, efektívnosť zatvárania. Nevýhodou je možnosť zadrhávania, priestor pre jazdca a v neposlednom rade aj životnosť.

3 MATERIÁL POUŽÍVANÝ PRI VÝROBE PEŇAŽENIEK

3.1 Prírodný materiál

3.1.1 Koža

Jeden z najpoužívanějších materiálov pri výrobe peňaženiek. Využíva sa najmä pre svoje vlastnosti, akými sú pevnosť, odolnosť voči opotrebeniu, či pružnosť, práve tieto vlastnosti robia kožu špecifickým a nenahraditeľným materiálom. Každý kus ma špecifickú kresbu—originalitu. Pri peňaženkách sa stretávame bežne s dvomi druhmi spracovania kože.

Koža činená pomocou trieslovín (prírodné— syntetické) sa nazýva triesločinená. Tvorí asi 80 % dnešných výrobkov na trhu. Pre svoju pevnosť, trvanlivosť a tvarovateľnosť sa uplatňuje v brašnárstve.

Chrómcinená koža sa vyčiňuje pomocou solí chrómu, ktoré robia kožu mäkkou, trvanlivou a odolnou voči vode. Na druhú stranu má takáto koža menšiu ťažnosť. Využíva sa najmä v obuvníctve.

Koža môže byť zošľachtovaná farbením (pomocou farieb na kožu, moridiel) alebo lakovaním razbou (sleptlač). Koža po určitom čase používania získava originálnu patinu.

Obr. č. 27 Koža

3.1.2 Drevo

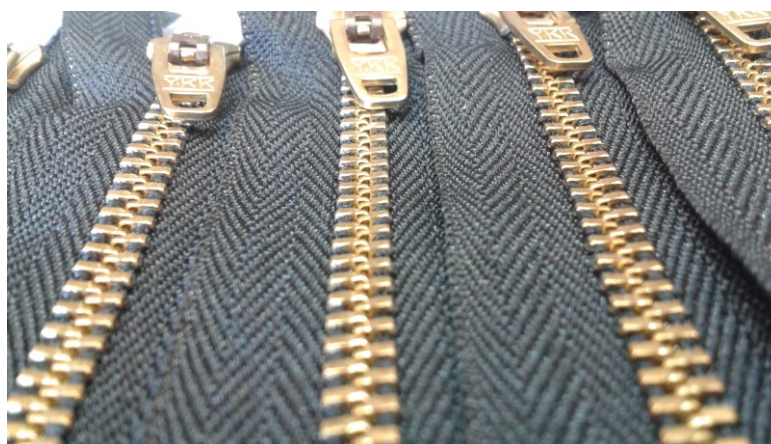
Využíva sa prevažne, ako doplnkový materiál v podobe dýhy. Dýha je doska alebo list v hrúbke medzi 0,3—5 mm, vyrába sa krajaním, rezaním alebo lúpaním väčšinou kvalitného dreva. Spôsob jeho spracovania je jednoduchý a nenákladný. Využívajú sa európske ale aj tropické dreviny. Na trhu sa môžeme stretnúť aj s celodrevenými peňaženkami, tzv. krabičkami na úschovu bankoviek a kariet. Drevo dodáva celkovému vzhľadu exkluzivitu.

Obr. č. 28 jatoba — dýhy

3.1.3 Kov

S kovovým materiálom sa pri peňaženkách môžeme stretnúť pri zapínaní patentky, či zipsov, ktoré sa vyrábajú z mosadze. Trh ponúka aj kovové púzdra z hliníku. Ďalším prvkom z kovu sú klipsy na bankovky z nerezových kovov.

Obr. č. 29 mosadzné zipsy

3.2 Syntetický materiál

3.2.1 Syntetická koža

Umelá koža, respektive koženka, sa vyrába nepriamym nanášaním samotného PVC alebo PU v kombinácii s PVC na podkladový materiál. Najčastejšie to býva tkanina, úplet alebo netkaná textília. Ich plošná hmotnosť sa pohybuje medzi 450—1000 g/m² a ich hrúbky v rozmedzí 0,5—1,5 mm. Šírka závisí od podkladového materiálu. Hlavnou výhodou je možnosť povrchovej úpravy, a to buď dezénom, lakovaním alebo rôznymi vzormi a farbami. Ďalej sú to menšie náklady na výrobu ako u kože. Nevýhodou je postupné opotrebenie a praskanie, keďže vrchná časť koženky reaguje na chlorid sodný obsiahnutý v ľudskom pote.

Obr. č. 30 farebné variácie umelej kože

Obr. č. 31 variácie dezénu umelej kože

3.2.2 Polyester (PES)

Základnou surovinou je ropa, 85 % pozostáva z esteru vyrobeného polykondenzáciou. Mnohé vlastnosti sa dajú upraviť chemickými alebo mechanickými procesmi, dá sa takto zvýšiť pevnosť. PES je používaný v textilnom priemysle na výrobu podšívok alebo šicích nití. Výhodou je odlonosť, stálosť farieb na svetle a malá nasiakavosť.

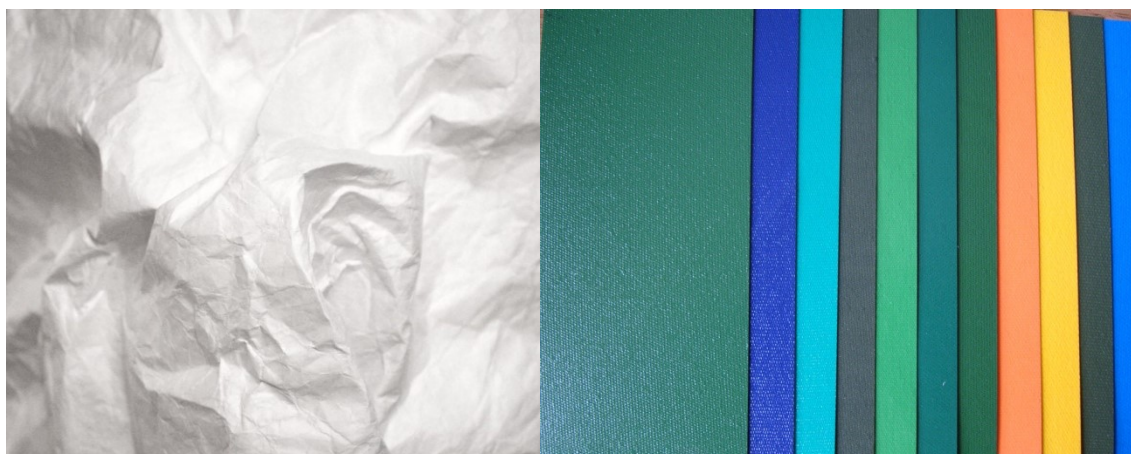

Obr. č. 32 polyesterové podšívky

Obr. č. 33 polyesterové nite

3.2.3 Polyvinylchlorid (PVC)

Vzniká polymerizáciou vinylchloridu, patrí medzi tretí najpoužívanejší polymér. Je mechanicky odolný a hydrofóbny. Používa sa na výrobu plachiet, netkanej textilie (tyvek) alebo ma kancelárske pomôcky. Pri peňaženkách sa využívajú fólie, plachtovina, a ako rôzne plastové časti, zásobník na mince alebo samotné obaly na karty a bankovky.

Obr. č. 34 tyvek

Obr. č. 35 PVC plachtovina

4 REŠERŠ

4.1 PEŇAŽENKY NA DOMÁCOM TRHU

4.1.1 Playbag

Dômyselný design sklbený s kvalitným remeselným spracovaním, tým sa vyznačuje česká značka pôsobiaca desiaty rok na trhu. Bohaté portfólio obashuje niekoľko typov peňaženiek buď v koženom prevedení alebo z plachtoviny (tarpaulin). V prípade využitia umelého materiálu je možnosť farebných variácií.

Korunal — ponúka priestor pre celé bankovky, približne dvanásť kariet a na pravej strane sa nachádza mincovnica zaistená pomocou patentky. Vnútorne prostredie je obzvláštné svojím strihom. Peňaženka má na šírku presah—chlopňu, na ktorej sa nachádza patentka, pomocou ktorej sa uzatvára. Výrazné logo tvorí celú zadnú stranu peňaženky. Cenová politika je založená na materiálovom riešení koža/tarpaulin — 1 640 Kč/1 250 Kč.

Draft — stredne veľká peňaženka z tarpaulinu, obsahujúca dve medzipriečky na bankovky. Vnútorne strana je tvorená mincovnicou na ľavej strane, ktorá sa dá uzatvoriť pomocou zipsu, v strede sa nachádza priestor pre uloženie kariet (2 —6 ks.) vo vertikálnej polohe. Po pravej strane môžeme nájsť ďalší priestor pre karty (2 —6 ks.) tvorený priehľadnou fóliou. Celá peňaženka sa uzatvára pomocou suchého zipsu. Cena je 790 Kč.

Sonk — malá kožená peňaženka na mince, karty a zložené bankovky. Uzatváranie je vyriešené pomocou zipsu. Cena je 600 Kč.

Obr. č. 36 Korunal

Obr. č. 37 Draft

Obr. č. 38 *Sonk*

4.1.2 **Respiro**

Značka z České republiky využívající recyklaci materiálů ve svém designe. Tri druhy peňaženiek, líšiace sa okrem designu aj materiálom. Každý kus je svojim spôsobom originálny.

Peňaženka vyrobená z cykloduše, slúži pre uskladnenie dvoch až šiestich kariet, jej zapínanie je vyriešené pomocou suchého zipsu. Z vonkajšej strany je umiestená mincovnica zaistená zipsom. Cena je 336 Kč.

Druhý materiálom je hasičská hadica, ktorá je tak ako predchádzajúca peňaženka lemovaná prešívaným textilom. Vnútorňa priečka je vyrobená z baneru a poskytuje priestor pre bankovky (tie väčšie je nutné zložiť na polovicu). Vo vnútri je priestor pre zhruba deväť kariet a na ľavej strane sa nachádza mincovnica, ktorá sa dá uzatvárať pomocou zipsu. Celá peňaženka sa dá uzavrieť pomocou zipsu. Cena je 490 Kč.

Posledným materiálom je banner, z ktorého je peňaženka vyrobená, jej cena je 790 Kč.

Obr. č. 39 *cykloduša*

Obr. č. 40 *hasičská hadica*

Obr. č. 41 *banner*

4.2 PEŇAŽENKY VO SVETE

4.2.1 Bellroy

Jedna z najznámejších značiek v oblasti peňaženiek pochádza z Austrálie a na trhu pôsobí od roku 2010. Jej bohaté portfólio ponúka rôzne typy, pričom sa zachováva elegancia, kvalita spracovania a materiál, ktorým je premiová, ekologicky certifikovaná koža. Okrem klasických druhov vyrába aj špeciálne designové edície, ktorých cena je dvojnásobná. Firma Bellroy dáva možnosť výberu RFID podšívky, ktorá chráni pred kopírovaním platobných kariet. Ďalej firma pracuje na edícií „*slim your wallet*“ — založenej na minimalizovaní veľkosti peňaženky.

Coin dold — peňaženka pozostávajúca z troch kusov kože, decentne spracované vnútro poskytuje priestor pre približne deväť kariet. Samozrejmosťou je aj priehradka pre bankovky, v ktorej sa nachádza aj skrytý slot pre SIM kartu. Preracovaným elementom je mincovnica, ktorá je umiestená medzi priestorom na bankovky a pre karty, vďaka čomu je vytvorený vnútorný priestor na mince. Uzatváranie peňaženky je vyriešené pomocou presahu—chlopne, ktorá zároveň zabraňuje vypadávaniu mincí. Cena je 2 690 Kč.

Ďalšie peňaženky sú tvorené obdobne, zamerané sú však na nosenie bankoviek a kariet (4 —12 ks.). Pre karty sú vytvorené praktické skryté vrecká. Niektoré z peňaženiek majú skryté vrecká pre pár mincí. Cenová relácia sa pohybuje 2 133—2 565 Kč.

Medzi špeciálne druhy patrí tzv. cestovná peňaženka, ktorá okrem bankoviek, kariet poskytuje priestor pre pas a letenky a navyše aj pre malé cestovné pero. Cena tohto druhu je 3 212 Kč.

Obr. č. 46 Coin fold

Obr. č. 47 Note Sleeve

4.2.2 Hardgraft

Výrobky z kvalitnej talianskej kože v kombinácii s plšťou prezentuje táto britská značka. V jej portfóliu sa nachádza viacero typov, od základných peňaženiek na karty bez špeciálneho zatvárania, cez peňaženky zapínateľné zipsom, alebo rôzne vrecká na mince, bankovky a karty. Súčasťou portfólia je aj cestovná peňaženka.

Výrazným prvkom pri „Bi-fold“ sérii je prešitie čela peňaženky, ktoré má podobu písmena X. Vonkajší povrch je tvorený kožou, na ktorú je z vnútornej časti našitá plšť. Plstená časť vytvára priečinok na bankovky a na jej prednej časti sú našité kožené kapsy na karty (6—12). Cena tejto peňaženky je 4 000 Kč.

Obr. č. 48 pohľad na vnútorné rozloženie

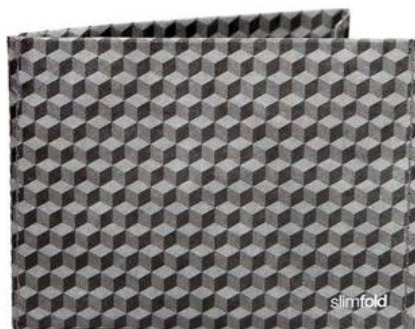
4.2.3 SlimFold

Značka sa prezentuje svetovo najtenšou, najlahšou a najsilnejšou peňaženkou na trhu. Portfólio obsahuje dva produkty (MICRO/Original) v dvoch materiálových variáciach (softshell/tyvek), pričom u tyveku je možnosť farebných variácií. Firma taktiež poskytuje RFID technológiu.

MICRO — minimalistické poňatie, vo vnútri sa nachádza priehradka na bankovky a geometricky zrezaný priestor pre osem až dvanásť horizontálne uložených kariet. Peňaženka MICRO zo softshellu sa predáva za 1 100 Kč a z tyveku za 510 Kč.

Original — z vonkajšej strany je prešíty chrbát a stred peňaženky, vo vnútri sa v priestore pre bankovky vyskytujú skryté vrecká pre karty. Vnútorň priestor je tvorený

priečinkami na vertikálne ukladanie kariet. Dokopy sa do peňaženky zmestí jedenásť kariet. Cena peňaženky zo softshellu je 1 200 Kč, tyvek sa predáva za 510 Kč.

Obr. č. 49 SlimFold Original

4.2.4 Freitag

Bratia Freitagovci založili v roku 1993 svoju značku v Zürichu, pod ktorou vyrábali doplnky, akými boli tašky a batohy z použitej plachtoviny (tarpulinu). Recykláciou tohoto materiálu vznikajú originálne kúsky. Portfólio obsahuje sedem peňaženiek.

R709 SCHURICH — horizontálna peňaženka strednej veľkosti, poskytujúca priestor pre bankovky a asi šesť kariet. Súčasťou je aj mincovnica uzatvárateľná pomocou zipsu. Vnútorňa priečka nie je spojená, ale delená, čím vzniká skrytý priestor na karty. Cena tejto peňaženky je 1 890 Kč.

Ďalšie peňaženky sú skôr priečinkového typu, poskytujú veľké množstvo priestoru pre karty (5 —24) a mince (peňaženky sú bez samostatnej mincovnice).

Obr. č. 50 R709 SCHURICH

5 OBALOVÝ DESING

Obal má slúžiť, ako prostriedok na ochranu produktu, umožňuje bezpečnú manipuláciu a prepravu tovaru od výrobcu až k spotrebiteľovi. Na jeho výrobu je možné použiť rôzne materiály. Okrem ochranej funkcie ponúka aj formu akejkoľvek prezentácie, ktorá môže zvýšiť predaj daného produktu. Po rozbalení sa obal stáva odpadom, a preto je na to vhodné myslieť už pri jeho navrhovaní a ponúknuť sekundárne využitie.

Kvalitne navrhnutý obal slúži na prilákanie zákazníka a jeho rozhodnutiu k nákupu daného produktu. Obal by mal vychádzať z istej myšlienky produktu alebo spoločnosti. Pri obalovom designe sa uplatňujú rôzne materiály. Najpoužívanejším materiálom je papier, ktorý sa dá ďalej zošľachtovať — potlač, kašírovanie, slepotlač... Okrem papiera sa bežne využíva plast, prípadne menej používaný kov alebo sklo.

V súvislosti s peňaženkami sa s obalmi stretávame bežne. Menšie firmy predávajú peňaženky na rôznych design marketoch, trhoch a prípadný predaj produktov cez internet v súvislosti s obalom neriešia. Niektoré firmy sa rozhodli ísť opačnou cestou, obal je neoddeliteľnou súčasťou produktov.

5.1 Rešerš designu obalov peňaženiek

5.1.1 Bellroy

Spoločnosť chcela ponúknuť niečo viac, ako len bežný obal, ktorý sa vyhodí. Touto obálkou začína príbeh k spotrebiteľovi. Obal vo forme obálky je odosielaný tak, ako je to zobrazené na obr. č. 50. Takýto obal má miernejší dopad na životné prostredie. Obal je vyrobený z tenkého kartónu. Namiesto lepidla je tu použité prešívanie hrán pomocou nite, a rôzne kartónové zámky. Jeho vonkajší povrch je ponechaný v prírodnej — surovej farbe. Vnútorňa strana je potlačená charakteristickým vzorom vychádzajúcim z loga spoločnosti. Súčasťou obalu je aj papierová kartička umiestnená v peňaženke opisujúca jednotlivé priehradky peňaženky.

Obr. č . 51 Bellroy obalový design

5.1.2 Bewooden

Obal produktu je krabička, ktorá pozostáva z dvoch dielov tenkej lepenky s kaširovanej papierom. Ten je ponechaný v prírodnej nebielenej farbe. Na vrchnom diely sa nachádza logo spoločnosti. Vo vnútri sa nachádza peňaženka zabalená v hodvábnom papiery.

Obr. č . 52 Bewooden obalový design

5.1.3 Brašnárství Tlustý a spol.

Česká remeselná firma vyrábajúca výrobky z kože spracované tradičným poctivým remeslom. Ponúka tradičnejšie podaný kartónový obal v podobe krabičky s potlačou loga. Samotné peňaženky sa balia do bieleho textilného vrečka s logom, ktoré sa sťahuje jutovým povrázkom.

Obr. č . 53 Bellroy obalový design

5.1.4 Hardgraft

Rozbaľovanie produktov od firmy Hardgraft je radosť sama o sebe. Obal ktorý dostáva zákazník sa skladá z niekoľkých častí. Peňaženka je zabalená v kvalitnom textilnom vrecúšku (s logom), ktoré je obalené do baliaceho papiera so vzorom spoločnosti. Takto zabalený produkt sa umiestňuje do Papierovej tašky, ktorá má na svojom povrchu slepotlač loga, čo ešte umocňuje pocit z exkluzivity produktu. Priložený je aj štítok, opisujúci používanie peňaženky.

Obr. č . 54 Luxusný obalový design značky Hardgraft

5.1.5 Bez obalu

V konečnom dôsledku je peňaženka sama obalom, tu sa naskytuje otázka je nutný obal na obal? Ekologický prístup je stále viac a viac potrebný, a bezobalové zmýšľanie je výhodné aj z pohľadu zníženia nákladov. Bezobalový predaj sa vyskytuje najmä na rôznych design marketoch alebo pri osobnom prevzatí produktu.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 CIEĽ

Cieľom bakalárskej práce bolo vytvorenie sady obalov — peňaženiek, ktoré by boli využívané v bežnom živote.

Návrh bude vytvorený na základe kritérií, konceptu, cieľovej skupiny, voľby vhodného materiálu. Po výbere nasleduje jeho spracovanie a pretváranie materiálu do prototypov. Každý vytvorený model bude otestovaný a na základe získaných poznatkov bude vylepšovaný. Finálny model bude reprezentovať znalosti a zručnosti nadobudnuté počas vývoja produktu. Pozostávať bude z obalu a produktu, takto bude vytvorený tucet peňaženiek dvoch druhov.

6.1 Kritériá výrobku

Jednoduchosť

Technologické požiadavky

Trvácnosť a funkčnosť

Tradícia

Estetické požiadavky

6.2 Koncept

Snahou tohto konceptu je povzniesť hodnotu peňaženky, dodať jej reprezentatívny charakter. Ponúknuť zaujímavú myšlienku, alternatívny materiál, ale zároveň zachovať ducha tradičného remesla.

Peňaženka by mala byť jednoduchá, pozostávať z niekoľkých kusov, aby sa uľahčil proces výroby. Výroba produktov by nemala zahŕňať použitie veľkých a cenovo nákladných strojov, ide mi skôr o malovýrobu po menších sériách. Napriek odpadovému materiálu bude design kvalitný, čo sa bude odzrkadľovať v jeho funkčnosti a trvácnosti. Alternatívny materiál by som rád snúbil s tradičným remeselným spracovaním. Design peňaženky bude podaný takou formou, že záujemca bude mať chuť vziať si peňaženku do ruky. K produktu bude vyrobený reprezentatívny obal, ktorý povýši jeho hodnotu.

7 PROBLEMATIKA

7.1 Prieskum

Používanie peňaženky sa stáva dennodenným rituálom, ktorý si málokedy uvedomujeme. Avšak dnešná peňaženka neplní len funkciu uchovávanía cenností, ale aj originálneho doplnku. Jej tvar, veľkosť, materiál a použité zdobné prvky môžu veľa napovedať o jeho užívateľovi. Každý z nás používa svoju peňaženku špecificky. Niektorí skladajú bankovky na polovicu, aj keď nemusí, iní sa dištancujú od mincovní a mince radšej nosí vo vreckách. Od toho sa líšia jednotlivé požiadavky a špecifikácie peňaženiek. Začalo sa dbať na funkčnosť vnútorného priestoru a materiál, z ktorého je peňaženka vyrobená.

Technologický vývoj ponúkol v oblasti doplnkov mnoho nových materiálov, ktoré sa dajú využiť. Už sa nejedná striktno len o kožený materiál, ten býva často dopĺňaný sekundárnym materiálom (drevo, plast, plst...). Ľudia radi experimentujú a skúšajú nové veci, obzvlášť, ak sa im páčia a majú ich možnosť reprezentovať.

Peňaženka sa kupuje skôr výnimočne (čo sa týka mužov). Dnešné kvalitné peňaženky vydržia roky, avšak tomu odpovedá aj cena. Peňaženka vyžaduje minimálnu starostlivosť, bežné čistenie vlhkou handričkou v prípade znečistenia.

7.2 Cieľová skupina

Výber cieľovej skupiny sa zameriava na mladých, ale aj starších aktívnych ľudí, najmä mužov, ktorí majú estetické vnímanie a ocenia nápaditý design. Najväčšiu skupinu budú predstavovať mladí ľudia vo veku 18—30 rokov, prevažne študentov, na ktorých sa celý koncept bude zameriavať.

Dôležitou požiadavkou mojej cieľovej skupiny je to, aby bola peňaženka funkčná, praktická, odolná a cenovo nenáročná. Rád by som ponúkol vysokú kvalitu za nízku cenu.

Postupom času som si začal uvedomovať, že peňaženka, ktorá používa decentejšie farby pôsobí minimalisticky a elegantne. Pokiaľ sa dá pomocou materiálu vyriešiť takáto vec, nie je až tak podstatné obmedzovať sa cieľovou skupinou.

7.3 Rešerš peňaženiek vyrobených z materiálu EVAC

Na súčasnom trhu sa nachádza len veľmi malé množstvo peňaženiek z odbodbného materiálu. Pri rešerši som nenašiel obdobný projekt, ktorý by sa zaoberal výrobou peňaženiek s použitím materiálu EVAC. Najbližšie tomuto projektu môžem označiť výrobky, firmy FREITAG, Respiro, Playbag, kde sa využívajú atypickejšie materiály.

Pri internetovej rešerši som narazil aj na jednotlivé projekty, ktoré sa zaoberali obdobným projektom. Prevažne sa jednalo o DIY projekty.

7.3.1 Peňaženka z pamäťovej peny

Výrobca ju označuje ako prvú peňaženku takéhoto typu, jej vonkajší obal je tvorený pamäťovou penou. Na tomto materiály sa príjemne sedí, vo vrecku nepôsobí hrubo. dokáže sa stlačiť až na $\frac{1}{4}$ svojej pôvodnej veľkosti. Peňaženka je lemovaná textilom.

Vo vnútri sa nachádzajú štyri vrecká pre karty, ktorými sú vytvorené ďalšie dve vrecká. Dokopy do peňaženky môže vojsť až štrnásť kariet. Priehradka na bankovky je znížená, umožňuje pohodlnejšiu manipuláciu s bankovkami. Súčasťou je aj malé vrecko na mince. Peňaženka je v dvoch farebných prevedeniach čierna a modrá.

Obr. č . 55 efekt pamäťovej peny

8 VOLBA MATERIÁLU

8.1 Hľadanie materiálu pre výrobu

Dlhoročné skúsenosti s kožou ma viedli k myšlienke povýšenia tohoto materiálu, ako elegantného doplnku v podobe peňaženky. Koža má množstvo výhod, o ktorých som písal vyššie. Páčila sa mi najmä predstava remeselného spracovania, tradície, na druhej strane som sa obával stereotypu.

Dnešný trh ponúka obrovské množstvo konžených peňaženiek, obdobné strihy, obdobné farby... Byť originálnym je veľmi náročné. Chcel som sa odlíšiť, a to za pomoci aplikovania sekundárneho materiálu v rámci peňaženky.

Drevo bolo najideálnejšou možnou variantou. Páčila sa mi jeho surová varianta, kresba, ale aj možnosť experimentovania — pracovať s opáleným drevom od ohňa, ktoré by sa zalakovalo. Zaoberal som sa aj korkom. Taktiež som videl cestu v rôznych podobách šitia.

Počas štúdia som sa stretol s viacerými penovými materiálmi — EVA, EVAC, VILEN.

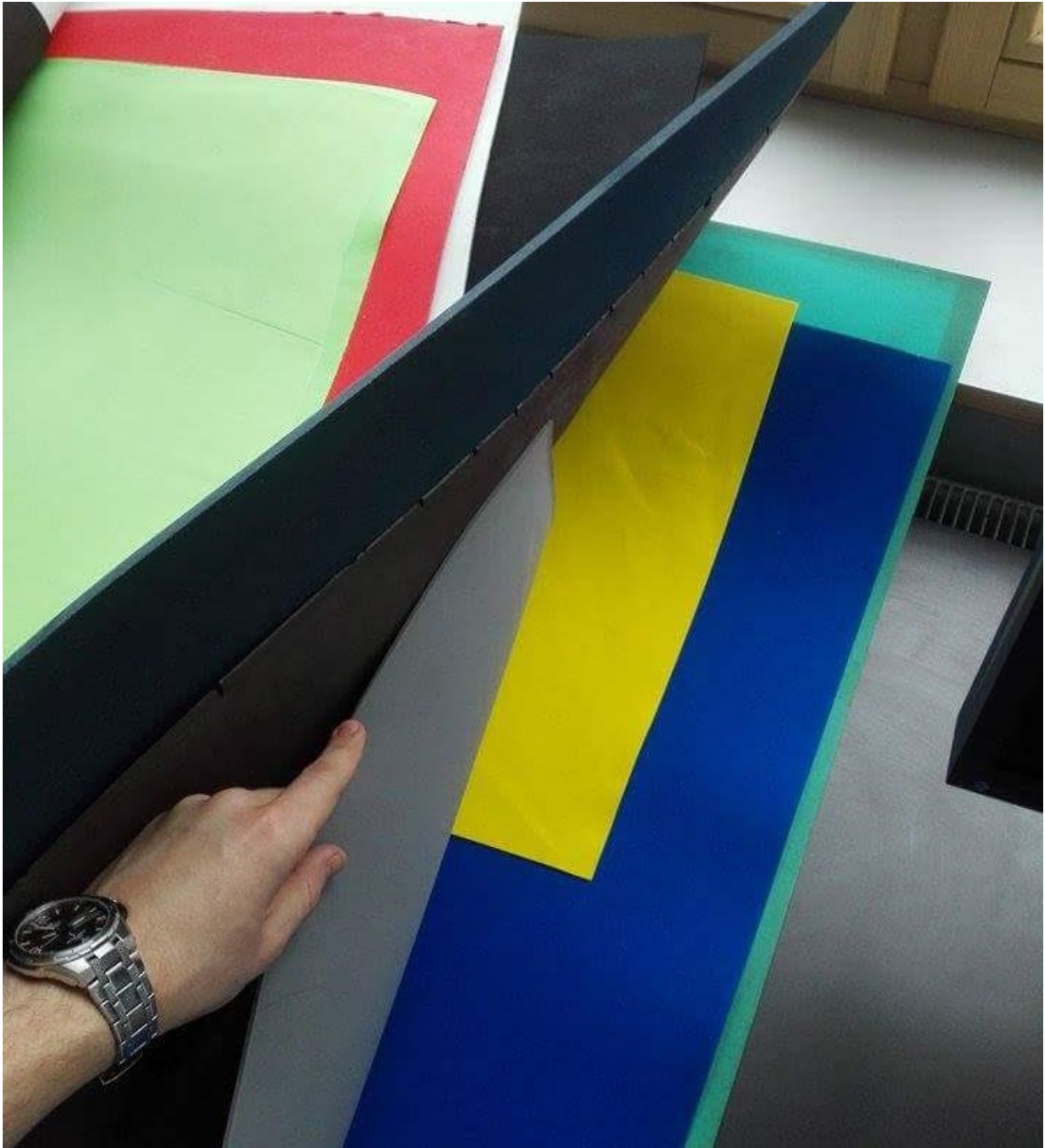
8.2 Ethylen-vinyl-acetát-copolymer (EVAC)

„EVAC (kopolymer etylenu s vinylacetátom) je materiál, ktorý se vyznačuje houževnatostí a transparentností, má měkkost a ohebnost podobnou pryži. Vyrábí se s obsahem vinylacetátu od 2 do 40 %. S rostoucím podílem vinylacetátu roste jeho průhlednost, leplivost, měkkost a odolnost proti tvorbě trhlin. Velmi zajímavou vlastností tohoto materiálu je přirozená nekluznost, čehož se s výhodou využívá při aplikacích, jako jsou protiskluzné podložky na podlahy, do skříněk, regálů a šuplíků.

EVAC je odolný vůči mechanickému namáhání a UV záření.

*Používá se při výrobě různých sportovních vybavení – lyžařská obuv, sedla jízdních kol, boxerské rukavice a přilby; jako součást outdoor příslušenství, při výrobě holinek a podobně. Tento materiál lze také lehčit, čehož se využívá při výrobě podložek „karimatek“.*¹

¹ EVAC [online]. In: . [cit. 2017-05-09]. Dostupné z : http://www.fatra.cz/produkty/folie-a-desky-z-pe-pet-a-evac/protiskluzove-folie-z-eva/#polymer_EVAC

Obr. č. 56 EVAC

K materiálu som sa dostal v podobe plátov, ktoré mali rôznu hrúbku (0,1 —10 mm). Jednalo sa o odpadový materiál vznikajúci pri výrobe podošiev v obuvníctve. Veľmi skoro som v ňom našiel alternatívu kože. Oslovili ma mechnické vlastnosti, ale aj jeho vzhľad a príjemnosť povrchu na omak. Zaujímavým prvkom je aj typický pach materiálu, z ktorého cítiť gumu. EVAC sa predáva sj s malou prímiesou korku, ktorá vytvára pôsobivú štruktúru. Ďalej je to veľa farebných variácií snúbených s rôznou povrchovou štruktúrou. EVAC sa predáva v doskách o rozmeroch 1100 mm x 900 mm.

8.2.1 Spracovanie

Základom spracovania je rezanie. Pokiaľ sa jedná o ručné rezanie, použiť sa dá orezávač, pásová píla, ale obe spomenuté možnosti si vyžadujú určitú zručnosť. Pri strojovom rezaní máme možnosť použiť plotter alebo pri sériovej výrobe výsekovú formu. Rezanie je v takomto prípade presné. Hrany materiálu EVAC môžu byť po rezaní čiastočne „rozstrapkané“, možnosť úpravy je v ich čiastočnom prebrúsení. Narezávanie uprostred materiálu a používanie tohoto výseku vedie k narušeniu štruktúry a postupnému natrhávaniu.

Ďalšou možnosťou je gravírovanie pomocou laseru, ktorý dokáže na materiály zanechať odlišné stopy vzhľadom na percentuálnu silu gravírovania.

EVAC je možné potlačiť technológiou sieťotlač.

8.2.2 Lepenie

EVAC sa používa najmä v obuvníckom priemysle, takže sa väčšinou podliepa pomocou textílie. Na Lepenie sa používa lepidlo Vukolep T1.

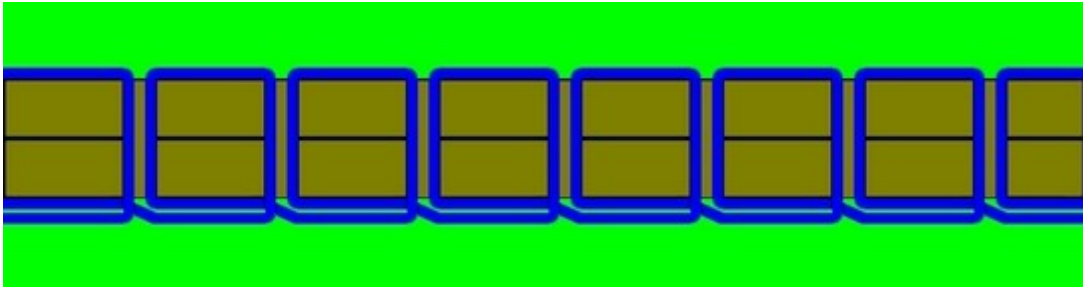
8.2.3 Spájanie

Spájanie závisí najmä od vlastností daného kusu materiálu EVAC, keďže sa líšia prímiesami. EVAC sa dá spojiť pomocou zámkového systému, zväzovania, ale aj šitia.

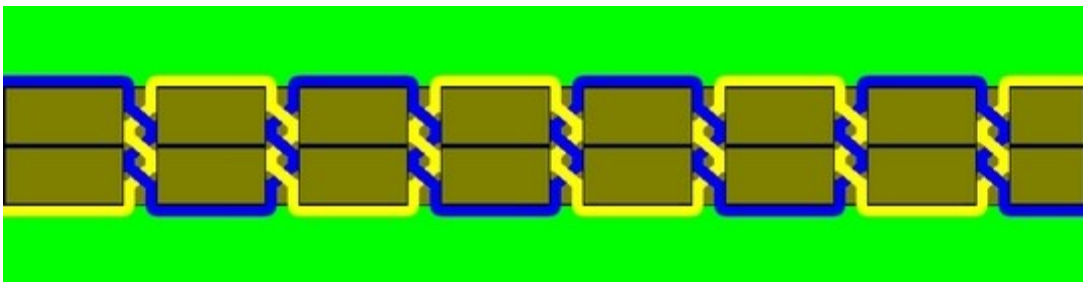
8.2.4 Šitie

Najideálnejšou formou spájania tenkého materiálu EVAC je šitie, pri ktorom sa dá použiť prírodné alebo syntetické vlákno. Zvažoval som používanie pevnej kováčskej nite, ale nakoniec som sa zvolil niť vyrobenú zo 100% polyesteru. Jej výhodou je pevnosť a veľká farebná škála.

Pri ručnom šití sa používal klasický sedlársky steh, ktorý je pevnostne porovnateľný so šitím strojovým. Oproti strojovému sa však nerozpadne, ani keby sa niektorý steh roztrhol.

Obr. č. 57 detail strojového sedlárskeho stehu (prierez)

Obr. č. 58 detail ručného sedlárskeho stehu (prierez)

Sedlársky steh sa šije za pomoci dvoch ihiel (ideálne tupých — uľahčujú šitie), kedy sa striedavo prechádza jedným otvorom. V otvoroch sa vytvorí uzlík, ktorý sa v prípade pretrhnutia nenaruší celé šitie, ale len jeden steh. Mechanická odolnosť stehu sa dá zvýšiť zapusteným šítia do drážky. Pri šití EVAC materiálu sa mi osvedčili dlhšie stehy, ktoré sa šili postupne ku kraju. Nakonci sa smer šitia obrátil a pokračovalo sa tri až štyri stehy nazad. Tým sa docielila vyššia pevnosť šitia na namáhaných miestach. Zapošitie pozostáva z vytvorenia uzlíka, ktorý sa za pomoci šidla skryje do otvoru šitia. Skúšal som aj variácie s obšivkami a krížovým sťahom v podobe detailov.

8.3 3D tlač

„Je to spôsob výroby trojrozmerných predmetů pomoci 3D tiskárny. Jedná se o aditivní proces, což znamená, že se materiál přidává. Na rozdíl od obráběcích strojů, kde se z celistvého bloku materiál odebírá, dokud nezbyde jen požadovaný tvar. Nejprve je nutné vytvořit virtuální návrh objektu v programu pro modelování ve 3D. Další možností je naskenování existujícího objektu pomocí 3D skeneru. 3D skener udělá 3D digitální kopii objektu, takže již není nutný virtuální návrh. Předmět potom vzniká postupným nanášením vhodného materiálu po velmi tenkých vrstvách, které se vzájemně spojují např. tavením

*nebo lepením. Pomocí 3D tisku lze vytvářet složité tvary a konstrukce, jež by nebylo možné zhotovit žádným jiným způsobem.*²

Výhodou je rychlá a lacná výroba, která v případě potreby může fungovat nonstop. Široká škála použitých materiálů v sebe zahrnuje základní plasty, z kterých mohou díly vyrábět — ABS, PLA, PET. Okrem toho to môžu byť rôzne flexibilné filamenty, prípadne špeciálne filamenty (fosforeskujúce, vzhľad dreva alebo kovu).

Plánoval som používať flexibilný filament, ktorý má po vytlačení vlastnosti ako guma. Chcel som vytvoriť univerzálny spoj na princípe patentiek, ktorý by sa do seba natrvalo zacvakol a spojil tak jednotlivé vrstvy EVAC materiálu.

Obr. č . 59 ohybnosť filamentu s flexibilnými vlastnosťami

² 3D TISK V KOSTCE [online]. In.: [cit. 2017-05-09]. Dostupné z : https://www.materialpro3d.cz/3d-tisk-v-kostce/?gclid=Cj0KEQjwi7vIBRDpo9W8y7Ct6ZcBEiQA1CwV2D_Ck6N8vGEGLNhhNvX8UJqHW3K8BqSxn3GNHZhtzHlaAvLF8P8HAQ

8.4 Ostatné materiály

Okrem 3D tlače som chcel zalievať rôzne úlomky, predmety do živice. Rád by som využil transparentnosť—translucentnosť živice, ktorá sa dá prifarbovať. Čo sa týka zalievateľných predmetov, chcel som použiť kovové piliny a prach, zvyšky rôznych materiálov. Ďalšou možnosťou bolo vytváranie akýchsi scén—dioramat, ktoré by som zalieval do živice a ponúkol tak nový pohľad na peňaženky. Od týchto plánov som upustil z malého technického vzdelania v tejto problematike a z časových dôvodov.

Hľadanie materiálu zahŕňalo aj voľbu podšívky — v ponuke boli polyesterové textilné podšívky, ktoré sa už používajú. Novinkou v tomto smere je tyvek, využíva sa pre svoju tenkosť a pevnosť v jednom. Nevylučoval som ani použitie RFID technológie. Podšívky som nakoniec z voľby odstránil, chcel som totiž zachovať čistú materiálovú jednotu.

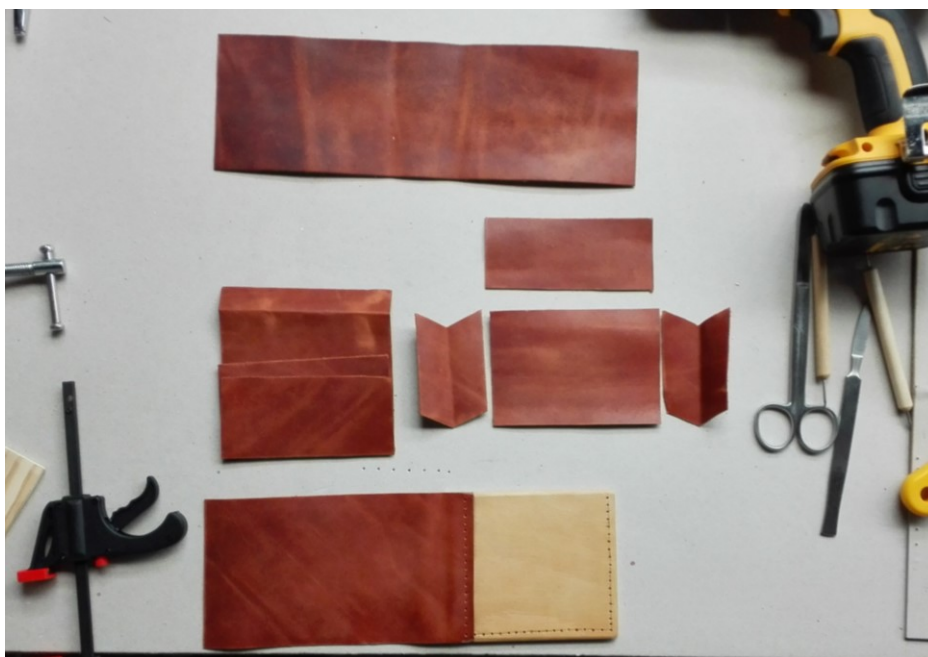
9 VÝVOJ

9.1 Viac ako peňaženka

V roku 2014, som sa intenzívnejšie začal zaujímať o peňažky, keďže som si chcel zaobstarať novú. Pôvodná peňaženka bola horizontálna s jedným vnútorným dielom naviac. Bola vyrobená z umelej kože, vo vnútri mala veľký priestor na karty (4—12), ktorý som naplno nikdy nevyužil. Taktiež obsahovala priehľadný plast, za ktorý sa mohli umiestňovať napríklad fotky. Priestor na bankovky bol rozdelený priečkou.

Dôvod zmeny bol čisto pohľadový, chcel som niečo eleganejšie. V tomto období sa zrodila myšlienka vyrobiť si svoju vlastnú peňaženku. Voľba materiálu bola jasná, koža. Nielen kvôli jej vlastnostiam (trvácnosť, pevnosť a pružnosť), ale aj jednoduchému prístupu k tomuto materiálu. Konkrétne sa jednalo o triesločiennú teľacinu, ktorá bola zafarbená zmesou moridiel. Koža bola na miestach šitia ztenčená pomocou nožička na tenčenie. Tieto miesta sa pred šitím natreté lepidlom na kožu.

Peňaženku som chcel niečím obzvláštniť, povzniesť jej úroveň, ale pritom stále zachovať elegantný vzhľad. Voľba padla na doplnkový materiál, drevenú dýhu. Drevo malo tvoriť čelnú stranu, na ktorú sa napája koža. Striedanie materiálov je okrem lepidla spevnené aj šitím. Na šitie peňaženky je použitá niť z bavlny a polyesteru, ktorá sa navoskovala včelím voskom.

Obr. č. 60 strih peňaženky pred zošitím

Drevená dýha bola po ušití natretá zmesou včelieho vosku rozpusteného v technickom benzíne. Vo vnútoronóm priestore je vytvorený priečinok na bankovky. Na pravej strane sa nachádza stredne veľká mincovnica, vyrobená zo štyroch kusov kože. Uzatváranie je vyriešené pomocou mosadznej patentky. Na ľavej strane je vytvorené vrstvením kože vrecko a ďalším vrstvením bol vytvorený priestor pre karty (2 —6 ks.).

Počas používania sa začali prejavovať nedostatky peňaženky. Najväčším problémom je zle vypočítaný stredový diel, ktorý je zbytočne dlhý a narúša tvar peňaženky. Z funkčného hľadiska bolo pridanie dreva viac na škodu ako na úžitok. Koža prišitá k nemu sa nedokáže dostatočne otvoriť (natiehnúť), a tak vzniká slepé miesto, do ktorého sa nedá dostať. Dalším problémom je šitie, ktoré sa počas dennodenného používania začalo rozpadávať. Vhodne je vyrobené miesto pre karty, ktoré poskytuje dostatok miesta. Čím viac je kartiet tým sa zvyšuje obtiažnosť manipulácie s nimi. Navyše protiľahlá patentka vytvorila na koži začernené miesto, keďže sa jej priamo dotýkala. Drevená dýha počas používania nevykazovala známky opotrebenia, jedinou zmenou bola jeho farba, ktorá chytila patinu.

Neskôr som zistil, že obdobné peňaženky vyrába firma Bewooden.

Obr. č. 61 stopy používania

Obr. č. 62 stopy používania vo vnútornej časti

9.2 Prototypovanie

9.2.1 Z papiera do papiera

Základ procesu vznikol na papiery, pomocou použitia rôznych médií. Každé médium dodávalo skicovaniu svoj svojský štýl. Pri použití ceruzky bolo zmýšľanie viac technického charakteru, geometrizovania. S použitím pera sa skica uvoľnila a priniesla organiku, zaoblenia a jemnosť. Zaujímavé koncepty vznikali s použitím fixiek.

Na modely z papiera som používal papierové výkresy (160 g/m^2), na overenie funkčnosti alebo detailov som používal kancelárske papiere z nižšou gramážou (80 g/m^2). Na výroby prototypov som využil hrubšiu skladačkovú lepenku (200 g/m^2). Papier som spájal maliarskou páskou, ktorá bola farebne odlišná. Na makety som si naznačoval šitie pomocou liehovej fixky. Na takýchto modeloch som si mohol otestovať spotrebu materiálu, pohodlnosť používania a rozloženie jednotlivých dielov. Aj napriek vedomosti, že papier nie je konečnému materiálu veľmi podobný, som ho volil najmä pre jeho cenu a dostupnosť.

9.2.2 Prototyp č. 1

Prvý prototyp vznikol začiatkom mesiaca február. Na výrobu sa použil finálny materiál — EVAC, čiernej farby s hrúbkou 1 mm. Peňaženka pozostáva z jedného kusu materiálu. Peňaženka je minimalistická a na prednej a zadnej strane je viditeľné šitie. Ručne šitý sedlársy steh vytvorený dvoma ihlami čiernou niťou zo 100% polyesteru. Vnútorý priestor je vytvorený z vrstvenia materiálu prichyteného pomocou šitia. Po pravej strane sa nachádza stredne veľká mincovnica v podobe vrečka, do ktorého sa dá dostať len po roztvorení peňaženky. Pravá polovica je venovaná priestoru na karty. Je vytvorená obdobne ako protiahlá strana, až na prešitie všetkých troch strán. Jednotlivé vrecká sú vytvorené prerezaním materiálu, jeden v horizontálnom a jeden vo vertikálnom smere. Peňaženka pojme až šesť kariet. Bankovky sú bezpečne uložené medzi dvomi vrstvami materiálu. Používanie prinieslo niekoľko pozitívnych aj negatívnych skúseností.

Minimalistická peňaženka po naplnení kartami, bankovkami a mincami stále pôsobí tenkým dojmom. Bankovky sa vyťahujú pohodlne bez väčších problémov. Tým, že je peňaženka vyrobená z jedného kusu, vzniká problém s príliš dlhým stredovým dielom, ktorý narušuje tvar a znižuje funkčnosť peňaženky.

Obr. č. 63 zložená peňaženka

Obr. č. 64 pohľad na vnútornú stranu

Prvá nevýhoda je vo zvolenom materiály, ktorý má vyššiu priľnavosť, takže sa ťažšie vyťahuje z vrečka (vyšie trenie). Peňaženka pôsobí mäkkým dojom. Mincovnica je ďalším problémom, na jej vytvorenie je použitý tenký materiál, cez ktorý cítiť mince pri sedení. Vynára sa pochybnosť o jeho pevnosti, keďže hrany mincí by ho mohli jednoducho pretrhnúť. Počas nosenia sa mince pohybujú, a ak je peňaženka otočená chrbtom smerom nadol, tak sa mince presúvajú k stredu, kde po otvorení vypadávajú. Priestor na karty je dostačujúci, avšak kombinácia horizontálne a vertikálne umiestených kariet spôsobuje kríženie, a tým pádom sa peňaženka neohýba v jednom smere, čo je príjemnejšie pri sedení na nej. Zárezy sa používaním začali natrhávať. Riešením by bolo umiestnenie kruhových výsekov, ako ukončenie zárezov. Výseky by zabráňovali rozširovaniu trhlín. Šitie bolo po testovaní v pôvodnom stave.

9.2.3 Prototyp č. 2

Vzík začiatkom mesiaca marec. Pri druhom návrhu som zvážil, že narezávanie materiálu EVAC nie je správna cesta, lepšia varianta je jeho ohýbanie, čím vznikajú dynamické tvary. Peňaženka sa skladá z troch častí. Oproti predchádzajúcemu prototypu je hrubšia, keďže bolo použité ohýbanie materiálu, zároveň je aj pevnejšia. Vonkajší materiál hnedej farby je EVAC s vyšším obsahom gumenej prímiesy. Je hladký, má nízke trenie, takže sa pohodlne vyťahuje z vreciek. Vnútorň priestor je vytvorený z jedného dielu EVAC materiálu, ktorá je mäkkšia a pružnejšia, má červenú farbu. Priestor je členený a má geometrický tvar. Ľavá strana je dvakrát prehnutá, a tak vzniká priestor pre horizontálne uloženie dvoch až šiestich kariet. Vnútorň diel je výškovo nižší o pol milimetra, čo poskytuje pohodlnejšie vyťahovanie bankoviek. Mincovnica je vytvorená samostatným dielom, prístupným len z vrchnej strany. K zabráneniu vypadávania mincí bol prišitý úzky prúžok EVAC materiálu. Na ručné šitie sa používala čierna niť zo 100% polyesteru.

Obr. č. 65 zložená peňaženka

Obr. č. 66 pohľad na vnútornú stranu

Používanie peňaženky bolo príjemnejšie, najmä vďaka pohodlnému vyťahovaniu z vreciek. Funkčnosť ohýbania sa osvedčila, karty sa dali jednoducho vyťahovať. Problematickou časťou sa stala mincovnica, zábrana nebola funkčná a mince vypadávali. Hrubší EVAC sa ťažšie prešival, šitie nie je technicky dobré, esteticky znižuje úroveň peňaženky. Vzhľadovo dobre nevyzerá ani prekryvanie ľavej ohýbanej červenej časti s vonkajšou hnedou. Nevkusne vyzerajú aj zrezania nárožných hrán.

9.2.4 Prototyp č. 3

V treťom prototypy som zameril na estetickú hodnotu a mincovnicu, keďže priestor na karty stačilo už len doladiť. Peňaženka vznikla v priebehu mesiaca marec. Skladá sa z dvoch samostatných dielov. Pre vonkajší povrch s prehybom do vnútornej časti a vytvorením zošíknenej mincovnice som použil pohľadový EVAC s prímiesou korku. Materiál je hrubý 2 mm a má okrovú farbu. Na vnútornú časť bol použitý tenší a o pol milimetra nižší EVAC čiernej farby (rovnaký ako pri č. 1). Z vnútorného dielu je ohybom vytvorený priestor pre približne šesť kariet a taktiež aj zošíknená chlopňa, ktorá má zabrániť vypadávaniu mincí. Vzniknuté nepohľadné presahy boli orezané pomocou zalamovacieho nožika. Na ručné šitie sa použila niť zo 100% polyesteru žltej farby. Niť splýva s korkovým materiálom a vo vnútornom priestore vytvára príjemný kontrast.

Obr. č. 67 zložená peňaženka

Obr. č . 68 pohľad na vnútornú stranu

Peňaženka je úhľadná, esteticky na vysokej úrovni. Pri pohľade na roztvorenú peňaženku môžu niekomu prekážať neupravené horné rohy, ktoré sú náchylné k poškodeniu. Používanie je pohodlné, bankovky a karty sa vyberajú bez problémov. Sklamaním je mincovnica, z ktorej aj napriek chlopni vypadávajú mince. Chlopňa by sa mala dať v ďalších prototypoch zapínať alebo by sa mohla predĺžiť. Ak by mincovnica nebola zošíkmená problém by mohol zmiznúť. Šitie je pohľadové, problém mu však robia vysoké prechody medzi materiálmi.

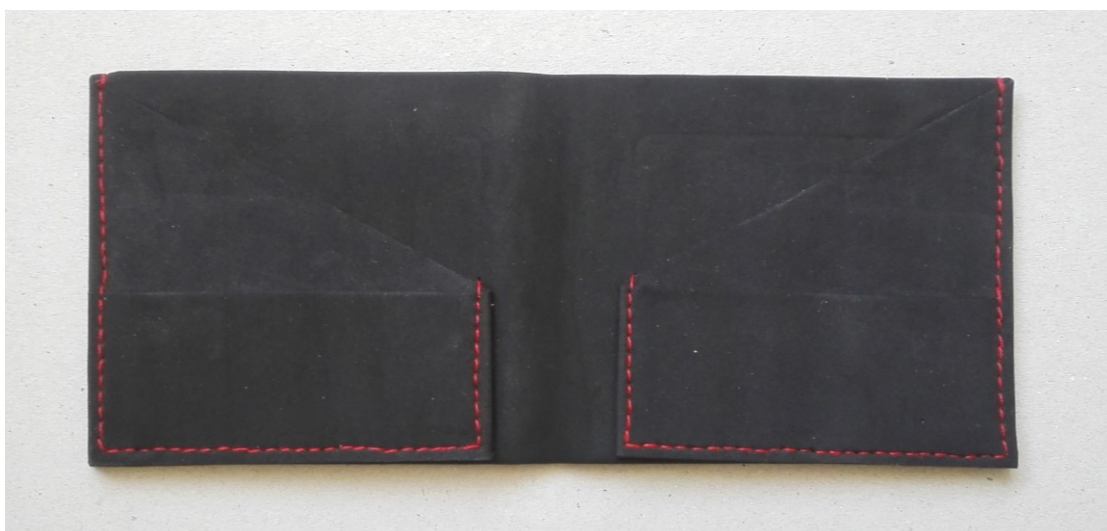
9.2.5 Prototyp č . 4

Koncom mesiaca apríl vzniká peňaženka na doklady. Mincovnica bola odstránená a nahradená ďalším miestom pre karty. Použitý bol EVAC čiernej farby, tak ako v predchádzajúcom prípade o hrúbke 1,5 mm. Peňaženka pozostáva z jedného kusu. Vo vnútri sa nachádza priestor pre zhruba dvanásť kariet, ktorý je vytvorený dvojitém ohnutím materiálu. Na šitie bola použitá kontrastná niť červenej farby zo 100% polyesteru.

Peňaženka pôsobí pevným a príjemným dojmom až na občasné chyby v šití. Funkčnosť systému s kartami je bezproblémová. Jediným problémom je jednodusová výroba, ktorá spôsobuje problém s chrbtovou časťou vnútorného dielu (musí byť kratší). Presahy môžu byť upravené orezaním. Dá sa povedať, že prototyp č . 4 , je veľmi blízko finálnej podobe peňaženky na karty.

Obr. č . 69 zložená peňaženka

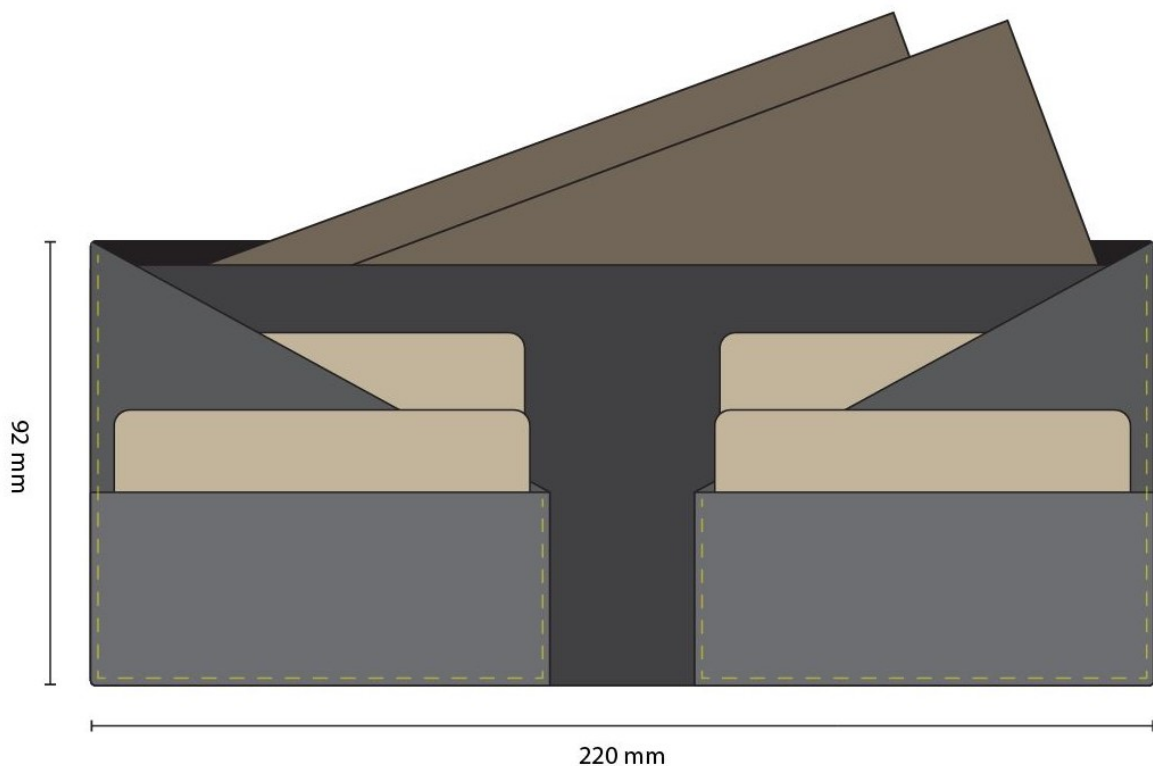

Obr. č . 70 pohľad na vnútornú stranu

10 FINÁLNE RIEŠENIE

10.1 Dokladovka

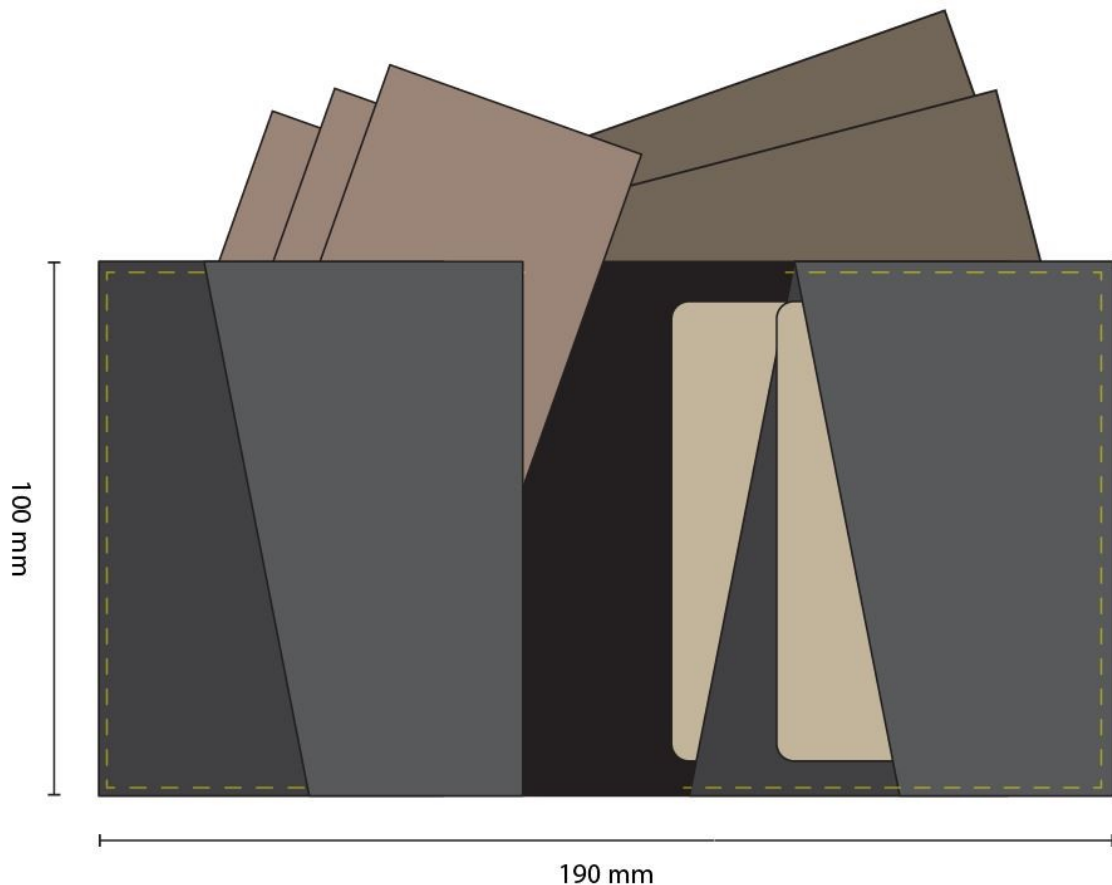
Peňaženka na doklady pozostáva zo štyroch častí. Ako Materiál sa používa EVAC s hrúbkou maximálne 1,2 mm. Vnútny priestor je vytvorený vrstvením materiálu. Šitie sa prevádza s niťou zo 100% polyesteru. Vnútna prepážka vytvárajúca priestor pre bankovky má výsek, ktorý uľahčuje manipuláciu s menou. Jej veľkosť je prispôbená na euro a české bankovky, takže sa bankovky nemusia skladať na polovice. Peňaženka dokáže pojmúť štyri až dvanásť kariet.

Obr. č. 71 rozmery dokladovky

10.2 Peňaženka

Dvojdielna vertikálna peňaženka, zložená z farebnej kombinácie EVAC materiálu. V zloženom stave peňaženka pôsobí minimalisticky, jej povrch je obzvláštny jedine šitím, necháva tak vyniknúť štruktúru a farebnosti hlavného materiálu. Vo vnútornom svete sa nachádza priestor pre dve až šesť kariet. Na protíľahlej strane je mincovnica, ktorá sa zakrýva pomocou chlopne. Za ňou sa nachádza skrytý priestor na lístky—poznámky.

Obr. č . 72 rozmery peňaženky

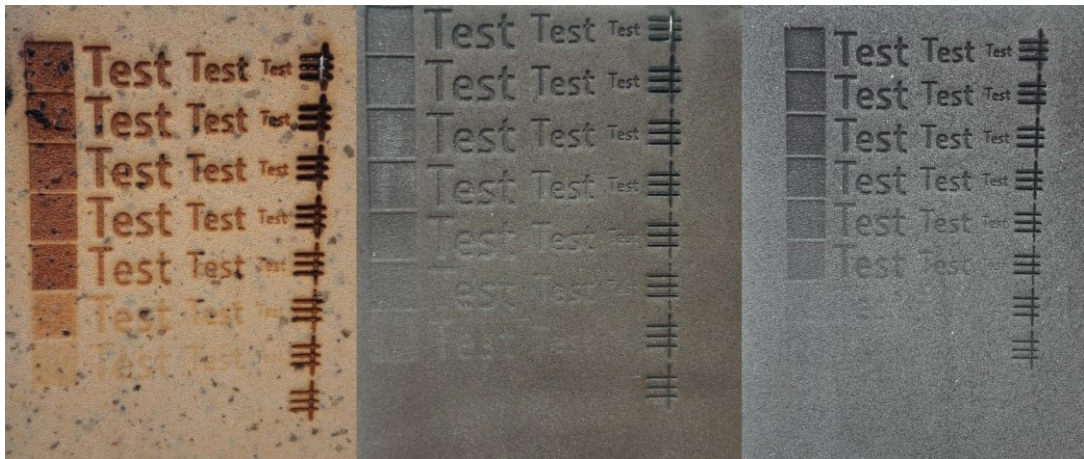
10.3 Variácie

Materiál EVAC ponúka rôzne formy variácie — ponúka širokú paletu farieb, ich vzájomnou kombináciou sa môžu vytvárať nové rady. Okrem farebnej zmeny hlavného materiálu sa môže meniť aj farebnosť nite. Ďalej je to spracovanie pri, ktorom sa môže pracovať s perforáciami.

10.4 Umiestnenie loga

Aj keď vo svojom koncepte neponúkam logo, premýšľal som nad jeho umiestnením. Logo by sa ideálne vygravírovalo pomocou laseru do materiálu EVAC. Gravírovanie pôsobí minimalisticky, zbytočne na seba nesrháva pozornosť. Jediné negatívum, s ktorým som sa stretol bol pach spáleniny čerstvo po gravírovaní. Pach sa po čase odvetrá.

Logo by som umiestnil na prednú časť k šitu a volil nižšie percento gravírovania (minimálne 34 %). Pokiaľ by malo byť logo umiestnené vo vnútri peňaženky, umiestnil by som ho na vrecko od kariet alebo do stredovej prázdnej časti.

Obr. č. 73 skúška gravírovania

10.5 Obal

Obal na finálny produkt tvorí papierový obal z tenkej lepenky, ktorý má vnútorný lem. Peňaženka je zastrčená do jednej steny, kde je pre ňu vyseknuté miesto. Na obal sa nasúva farebný papier, ktorý vychádza z farebnosti danej peňaženky. Geometrické rezy vychádzajú z designu peňaženky. Súčasťou obalu je aj papierový štítok so všetkými potrebnými informáciami ohľadom výroby a používania peňaženky.

Obr. č. 74 obal produktu

ZÁVER

Cieľom mojej bakalárskej práce bolo vytvorenie sady obalov — peňaženiek, ktoré predstavujú alternatívny prístup k danej problematike. Ponúkam atypický materiál spojený s originálnym tvaroslovím. Snažil som sa osloviť mladšiu ale aj staršiu generáciu mužov, ktorí majú záujem obohatiť sa zaujímavým doplnkom.

Materiálom je EVAC, ktorý zvláda namáhanie a bežné používanie, v podobe peňaženiek sa nevyskytuje. Snažím sa využiť jeho vlastnosti, ktoré ma podnecovali k zlepšovaniu produktu. K materiálu sa dostávam ako k odpadovému, čiže pozadie výroby má čiastočne ekologického ducha.

Teoretická časť oboznamuje so základnými informáciami ohľadom peňaženky. Preberám ich históriu, materiály používané na ich výrobu, rozdelenie podľa druhu. Dôležitou súčasťou je aj rešerš peňaženiek na domácom a zahraničnom trhu, ktorá je spojená s rešeršou obalov.

V praktickej časti bakalárskej práce sa zaoberám vývojom funkčného modelu peňaženky, vhodnej k dennodennému používaniu. Popísaný je proces výroby jednotlivých prototypov, ktoré ma viedli k zlepšovaniu finálneho produktu. V prípade peňaženky na doklady a karty sa môžeme baviť už o hotovom produkte.

Počas vývoja prichádzam na to, že možnosť sériovej výroby peňaženiek z materiálu EVAC je nepravdepodobná. Peňaženka obsahuje množstvo úskalí, na ktorých odstránenie by to chcelo viac času. Ako najväčší problém sa ukázalo riešenie mincovnice, ktorá je skôr na obtiaž. Svoje riešenie poskytujem v druhom produkte s priestorom na mince.

Veľkú výhodu vidím vo variabilite materiálu, ktorý dokáže ponúknuť množstvo farebných a štruktúrových variácií. Materiál sa dá naďalej zošlachtovať.

V budúcnosti sa budem naďalej zaoberať spracovaním tohto materiálu.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATURY

BIBLIOGRAFIA:

- [1] SCHAFFER, Jane a Sue SAUNDERS. Fashion design course: accessories: design practice and processes for creating hats, bags, shoes and more. First published. London: Thames & Hudson, 2012. ISBN 978-0 -500-29034-7
- [2] 1000 obalový design: nejlepší nápady pro kartony, krabice, tašky a láhve. V Praze: Slovart, 2008. ISBN 978-80-7391-191-1
- [3] KOLESÁR, Zdeno. Kapitoly z dějin designu. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová, 2004. ISBN 8086863034
- [4] KOZAK, Gisela Ruth a Julius WIEDEMANN. Package design now!. Köln: Taschen, 2008. ISBN 978-3 -8228-4031-3 .
- [5] KULA, Daniel, Elodie TERNAUX a Quentin HIRSINGER. Materiology: průvodce světem materiálů a technologií pro architekty a designéry. Praha: Happy Materials, c2012. ISBN 978-80-260-0538-4 .

INTERNETOVÉ ZDROJE:

- [1] www.playbag.cz
- [2] www.respiro.cz
- [3] www.bewooden.cz
- [4] www.retart.sk
- [5] www.bellroy.com
- [6] www.hardgraft.com
- [7] www.slimfoldwallet.com
- [8] www.freitag.ch
- [9] www.brasnarstvitlusty.cz
- [10] www.wikipedia.org

ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK

3D	Trojrozmerný
PES	Polyester — umelý materiál
PVC	Polyvinylchlorid — umelý materiál
PU	Polyuretán — umelý materiál
RFID	Radio Frequency Identification — identifikácia na rádiovkej frekvencii
EVAC	kopolymér etylénu s vinylacetátom
DIY	Do it yourself — urob si sám
EVA	Etylénvinylacetát — umelý materiál
VYLEN	Vysoko ľahčený polyetylén — umelý materiál
ZÜND	Počítačom riadený stroj na rezanie, bigovanie, frézovanie alebo písanie

ZOZNAM OBRÁZKOV

Obr. č . 1 mešec: <https://cz.pinterest.com/desgod/pouches/?lp=true>

Obr. č . 2 kibisis: <https://en.wikipedia.org/wiki/Wallet#/media/File:Aleutianwallet.gif>

Obr. č . 3 peňaženka 19. str. : <https://saitejakasala.wordpress.com/2013/10/03/history-of-wallets/>

Obr. č . 4 peňaženka vytvorená 3D tlačou: <http://design-milk.com/clutch-thats-entirely-made-3d-printing/>

Obr. č . 5 priestor na bankovky: <https://www.stocksy.com/200851>

Obr. č . 6 priestor pre karty: <https://www.amazon.com/Leather-Wallet-credit-cards-slots/dp/B000UZ5Y1U>

Obr. č . 7 mincovnica: <https://www.designeros.com/cz/slim-leather-coin-wallet-9202>

Obr. č . 8 pánska peňaženka: <http://www.bluemaize.net/wallets/men-wallet>

Obr. č . 9 pánska peňaženka č . 2 : <http://www.buygoodeals.com/deal/laurels-mens-wallet-7/>

Obr. č . 10 dámska peňaženka: <https://www.omybag.nl/shop/new-arrivals/pixies-pouch-eco-midnight-black/>

Obr. č . 11 dámska peňaženka č . 2 :

https://www.threebearsclothing.com.au/index.php?option=com_virtuemart&view=productdetails&virtuemart_product_id=43966&virtuemart_category_id=1089

Obr. č . 12 detská peňaženka: <http://www.toysrus.com/buy/toys/learning-resources-pretend-play-cash-n-carry-wallet-ler0088-62848596>

Obr. č . 13 profesná peňaženka:

http://www.edleather.sk/fotky7166/fotos/_vyrd11_399Fotografia2386.jpg

Obr. č . 14 dvojdielna peňaženka: <http://www.justoutlet.cz/marvel-retro-rd-wal-snr71-black/>

Obr. č . 15 trojdielna peňaženka: <https://www.amazon.co.uk/Mens-Black-Leather-Trifold-Wallet/dp/B004LCXZJ6>

Obr. č . 16 vrecková peňaženka: <http://i.ebayimg.com/images/i/111474447377-0-1/s-11000.jpg>

Obr. č . 17 dlhá peňaženka: <http://www.suggest-keywords.com/Z29ybydzIHdhbGxldA/>

Obr. č . 18 dlhá peňaženka: https://www.aliexpress.com/store/product/Men-s-Crocodile-biker-Motorcycle-long-Leather-Wallet-With-Long-Jeans-Key-Chain-92/1036409_1757250785.html

Obr. č . 19 pás na peniaze: <https://www.amazon.com/dp/B00XRUMZBC>

Obr. č . 20 cestovní peňaženka: <http://distributor.golding.eu/leather-wallet/116347--leather-charles-dickens-r-zipper-travel-wallet-7378-01>

Obr. č . 21 kovový klip na peniaze: <https://shop.coolmaterial.com/products/solid-brass-money-clip?variant=942783997>

Obr. č . 22 kožený klip na peniaze: <http://euromentravel.com/wp-content/uploads/2016/01/magnetic-money-clip-by-kiko.jpg>

Obr. č . 23 púzdro na karty: <http://www.ebay.com/itm/Waterproof-Business-ID-Credit-Card-Wallet-Holder-Aluminum-Metal-Pocket-Case-Box-/331318404759>

Obr. č . 24 patentka v rozloženom stave: http://www.twdek.com/upload_files/snap-button/snap-fastener/2104.jpg

Obr. č . 25 suchý zips: <https://www.reference.com/home-garden/clean-velcro-lint-4eb00f902ad138eb>

Obr. č . 26 magnety všité do peňaženiek: <https://luxurygaragesale.com/products/yves-saint-laurent-yellow-patent-leather-logo-belle-de-jour-zip-wallet>

Obr. č . 27 Koža: <https://sc01.alicdn.com/kf/HTB1pCveLpXXXXaOapXXq6xXFXXXZ/raw-leather-cow-skin.jpg>

Obr. č . 28 jatoba — dýhy: http://woodpoint.sk/wp-content/uploads/2015/09/detailrezivo_jat2.png

Obr. č . 29 mosadzné zipsy: <http://zipupzipper.net/product/ykk-jean-zipper-4-5-inch-brass-closed-black/>

Obr. č . 30 farebné variácie umelej kože: <http://www.lederplast.com/en/home>

Obr. č . 31 variácie dezénu umelej kože: <https://qlstudio.cz/wp-content/uploads/2015/06/Ko%C5%BEenky-Craft.jpg>

Obr. č . 32 polyesterové: <https://www.aliexpress.com/w/wholesale-polyester-print-whole-sale-fabric.html>

Obr. č . 33 polyesterové nite: <http://www.hagal.cz/images/stories/galerie/unipoly/dsc04604jpg.jpg>

Obr. č . 34 tyvek: <https://tryc.pl/2015/04/tyvek-material-przyszlosci/>

Obr. č . 35 PVC plachtovina: <http://www.alsabatents.com/images/PVC-Canvas-Tarpaulin%206.jpg>

Obr. č . 36 Korunal: <http://shop.playbag.cz/e-shop/penezenky/korunal-brawn.html>

Obr. č . 37 Draft: <http://shop.playbag.cz/e-shop/penezenky/draft-red.html>

Obr. č . 38 Sonk: <http://shop.playbag.cz/e-shop/penezenky/sonk.html>

Obr. č . 39 cykloduša: <http://www.respiro.cz/detail/penezenka-willi-tube-bolt/681/>

Obr. č . 40 hasičská hadica: <http://www.respiro.cz/detail/penezenka-willi-fire-rainbow/711/>

Obr. č . 41 banner: <https://www.fler.cz/zbozi/penezenka-geld-amara-6939979>

Obr. č . 42 peňaženka Virie Virilia: <https://www.bewooden.cz/drevena-penezenka/virie-virilia-P/>

Obr. č . 43 pohľad na vnútornú časť: <https://www.bewooden.cz/drevena-penezenka/virie-virilia-P/>

Obr. č . 44 RetArt — K . Kynclová: <http://www.retart.sk/wallet/katerina-kynclova>

Obr. č . 45 RetArt — M . Mráz: <http://www.retart.sk/wallet/marek-mraz>

Obr. č . 46 Coin fold: <https://bellroy.com/products/coin-fold-wallet/lo/black>

Obr. č . 47 Note Sleeve: https://bellroy.com/products/note-sleeve-wallet/leather/blue_steel

Obr. č . 48 pohľad na vnútorné rozloženie: <https://www.hardgraft.com/products/bifoldwallet-neutral>

Obr. č . 49 SlimFold Original: <https://www.slimfoldwallet.com/products/thin-wallet-micro-tyvek?variant=22201701121>

Obr. č . 50 R709 SCHURICH: <https://vimeo.com/183642302>

Obr. č . 51 Bellroy obalový design: <http://www.thedieline.com/blog/2011/2/23/bellroy.html>

Obr. č . 52 Bewooden obalový design: https://www.inpenezenky.cz/imgcache/3/e/pp285-lineari-73-266_-1_-1_66801.jpg

Obr. č . 53 Brašnárství Tlustý a spol. obalový design: https://www.odra-shop.cz/galerie/1_929116/panska-penezenka-brasnarstvi-tlusty-hneda-original.jpg

Obr. č . 54 Luxusný obalový design značky Hardgraft:
<https://www.hardgraft.com/products/bifoldwallet-neutral>

Obr. č . 55 efekt pamäťovej peny: <https://uniquehunters.com/memory-foam-wallet-comfy-butt/>

Obr. č . 56 EVAC: vlastný zdroj

Obr. č . 57 detail strojového sedlárskeho stehu (prierez) : http://www.brasnarske-vyrobky.cz/Druhy-stehu-a6_3.htm

Obr. č . 58 detail ručného sedlárskeho stehu (prierez) : http://www.brasnarske-vyrobky.cz/Druhy-stehu-a6_3.htm

Obr. č . 59 ohybnosť filamentu s flexibilnými vlastnosťami: https://blog-assets.pinshape.com/blog/wp-content/uploads/2015/11/02123159/flexsolid_p_grande.jpg

Obr. č . 60 strih peňaženky pred zošitím: vlastný zdroj

Obr. č . 61 stopy používania: vlastný zdroj

Obr. č . 62 stopy používania vo vnútornej časti: vlastný zdroj

Obr. č . 63 zložená peňaženka: vlastný zdroj

Obr. č . 64 pohľad na vnútornú stranu: vlastný zdroj

Obr. č . 65 zložená peňaženka: vlastný zdroj

Obr. č . 66 pohľad na vnútornú stranu: vlastný zdroj

Obr. č . 67 zložená peňaženky: vlastný zdroj

Obr. č . 68 pohľad na vnútornú stranu: vlastný zdroj

Obr. č . 69 zložená peňaženka: vlastný zdroj

Obr. č . 70 pohľad na vnútornú stranu: vlastný zdroj

Obr. č . 71 rozmery okladovky: vlastný zdroj

Obr. č . 72 rozmery peňaženky: vlastný zdroj

Obr. č . 73 skúška gravírovania: vlastný zdroj

Obr. č . 74 obal produktu: vlastný zdroj

ZOZNAM PRÍLOH

CD-ROM